

“Ἐγώ εἰμι
ἡ ὁδὸς
καὶ ἡ ἀλήθεια
καὶ ἡ ζωή,,
(Ἰωάν. 18' 6)

ZQH

ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἱδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ † 1929

“Τὰ ρήματα,
ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν,
ωνεῶμά ἐστι
καὶ ζωὴ ἐστι,,
(Ἰωάν. 1' 63)

Ἔτος 108ον | Νοέμβριος 2018 | 4328

ΠΡΟΣΕΧΤΕ ΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΣΑΣ

ΥΠΑΡΧΟΥΝ ἄνθρωποι προκατειλημμένοι πού ἀμφισβητοῦν τὴν θεότητα τοῦ Σωτῆρα Χριστοῦ καὶ τὴν ἀξία τῆς διδασκαλίας Του. Γιὰ ἓνα εἰλικρινῆ διάλογο καὶ προβληματισμὸ θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ τοὺς θέσει μερικὰ ἐρωτήματα: Γιατί ἀπορρίπτουν τὸ μήνυμα τοῦ Εὐαγγελίου; Γιατί περιφρονοῦν ἢ καὶ πολεμοῦν τὸν Χριστιανισμό; Σὲ τί τοὺς πειράζει; **«Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν;»** ὥστε νὰ τὸν θεωροῦν **«ἐνοχον θανάτου»;**

Ἄς εἴμαστε εἰλικρινεῖς. Ἡ βασικὴ αἰτία βρίσκεται στὰ ἀνεξερεύνητα βάθη τῆς καρδιᾶς πού ἀρνεῖται τὴν πνευματικὴ της ἀναγέννηση. Αὐτό, δηλαδή, πού ἀποτελεῖ τὸ κέντρο τῆς διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ. Ἡ ἐσωτερικὴ μεταμόρφωση καὶ ἀλλαγὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ βάση τοῦ κηρύγματος τοῦ Εὐαγγελίου. Ὁ Ἰησοῦς μὲ τὸν λόγο Του καὶ τὸ παράδειγμά Του δὲν ἔπαυσε νὰ ἀναμοχλεύει τὶς καρδιές, νὰ φέρνει στὴν ἐπιφάνεια ὅλο τὸ σκοτεινὸ βάθος τῆς ἀνθρώπινης ὑπαρξης καὶ νὰ ὑποχρεώνει τὸν ἄνθρωπο νὰ σταθεῖ, χωρὶς ὑπεκφυγές, **«ἐνώπιος ἐνωπίω»** μὲ τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό του. Νὰ τὸν δεῖ σωστὰ καὶ νὰ τολμήσει νὰ τὸν ἀντιμετωπίσει θαρραλέα. Ἡ ἀπάρνηση τοῦ παλαιοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἀπὸ τὶς πιὸ ὀδυνηρὲς προσπάθειες. Γι' αὐτὸ καὶ συχνὰ ἀποστρεφόμεστε μιὰ τέτοια πνευματικὴ βυθοσκόπηση.

Ποιὸς τολμάει νὰ ἀντικρίσει τὴν ἀθλιότητά του σὲ ὅλη της τὴν γυμνότητα; Ποιὸς ἔχει τὴ δύναμη νὰ βυθομετρήσει τὸ ἀβυσσαλέο κενὸ πού χάσκει μέσα του; Ποιὸς δὲν προσπαθεῖ νὰ σχηματίσει καὶ νὰ δώσει μιὰ ψεύτικη εἰκόνα τοῦ ἑαυτοῦ του; Ποιὸς δὲν ἔχει αἰσθανθεῖ νὰ πάλλει μέσα του ὄχι μιὰ σάρκινη, ἀλλὰ μιὰ πέτρινη καρδιά; Καὶ ὁ ἄνθρωπος πού ἀγαπάει τὸν παλιὸ ἑαυτό του καὶ ὑποθάλλει τὰ πάθη καὶ συμφιλιώνεται μὲ τὶς ἀδυναμίες του, ἀντιδρᾷ στὸ κήρυγμα τοῦ Ἰησοῦ γιὰ ἀπάρνηση καὶ θυσία.

Κανένας δὲν ἀντιδρᾷ στὸ χριστιανικὸ μήνυμα γιὰ λόγους, ἄς ποῦμε, ἰδεολογικούς. Δὲν ὑπῆρξε διδασκαλία πιὸ πλήρης, πιὸ μεγαλειώδης, ἀλλὰ καὶ πιὸ ἀπλὴ πού νὰ γοῖτευσε τόσο καὶ τοὺς ἄσπονδους ἐχθρούς της. Γενιὲς ὀλόκληρες βρῆκαν μέσα σ' αὐτὴ ἀνεξάντλητες δυνάμεις. Μιὰ καὶ μόνο λέξη τοῦ Χριστοῦ πρόσφερε καὶ προσφέρει τόση ἐνίσχυση καὶ παρηγοριά, ὅση δὲν πρόσφεραν ὅλες οἱ διδασκαλίες τοῦ κόσμου. Ὑπῆρξε τὸ ζωντανὸ νερό, ἡ **«Πηγὴ τῆς ζωῆς»**, πού ἄρδευσε καὶ ζωογόνησε τὶς ψυχές καὶ ἔκανε τὴν πνευματικὴ Σαχάρα τῆς ἀνθρωπότητας νὰ ἀνθίσει καὶ καρποφορήσει.

Καὶ σήμερα καὶ σὲ κάθε ἐποχῇ, ἂν ἀπορρίπτεται τὸ μήνυμα τοῦ Χριστοῦ, οἱ λόγοι εἶναι κυρίως πνευματικοὶ καὶ ἠθικοί. Δὲν διαφωνεῖ τὸ λογικὸ. Ἡ καρδιά ἔχει τοὺς λόγους της νὰ διαφωνεῖ. Ἡ ἄρνηση νὰ συμμορφωθοῦμε μὲ τὸν νόμο τοῦ Εὐαγγελίου, εἶναι ἡ βασικὴ αἰτία πού μᾶς κάνει νὰ τὸν ἀπορρίπτουμε.

Καὶ εἶναι ἐπόμενο. Ὁ Χριστὸς κατήργησε τὰ ἡμίμετρα καὶ κήρυξε τὴν πιὸ μεγάλη ἐπανάσταση. Πρέπει νὰ προχωρήσουμε βαθιά, μᾶς εἶπε, μέχρι τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μας, νὰ διερευνήσουμε τὶς ἀβόλιστες περιοχὲς τῆς ὑπαρξης μας, ἐκεῖ πού ἐλλοχεύει ὁ μυστηριώδης κόσμος τοῦ κακοῦ, ἐκεῖ πού γρυλίζουν τὰ ἔνστικτα καὶ βρυχῶνται τὰ πάθη. Ἐκεῖ στὰ σκοτεινὰ ἐργαστήρια τῆς καρδιᾶς πρέπει νὰ καταδυθοῦμε ὄχι γιὰ μιὰ ἀπλὴ ἐξερεύνηση, ἀλλὰ γιὰ μιὰ ριζικὴ κάθαρση. Διότι θὰ ὑπογραμμίσαι **«ἐκ τῆς καρδιᾶς ἐξέρχονται διαλογισμοὶ πονηροί, φόνοι, μοιχεῖαι, κλοπαί, ψευδομαρτυρίαι, βλασφημίαι»** (Ματθ. 15' 19).

Αὐτὸ ἦταν τὸ ἐπαναστατικὸ κήρυγμα τοῦ Ἰησοῦ. Γιὰ νὰ ἀναγεννηθεῖ ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ μετανοήσῃ, νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν ἀτέλειά του, τὶς ἐλλείψεις του, τὴν ἀμαρτωλότητά του. Αὐτά, δηλαδή, πού ἀποφεύγει νὰ δεῖ ἢ παλιὰ καὶ σύγχρονη φαρισαϊκὴ νοοτροπία. Ἡ φαρισαϊκὴ ὑποκρισία εἶναι τελείως ἀντίθετη μὲ τὸ πνεῦμα τῆς μετάνοιας πού κήρυξε ὁ Χριστὸς. Γι' αὐτὸ καὶ τὸν πολέμησε καὶ τὸν πολεμάει σὲ κάθε ἐποχῇ. Αὐτὴ ἦταν, εἶναι καὶ θὰ εἶναι πάντα ἡ βαθύτερη αἰτία πού θὰ καθορίζει τὴ θέση τῶν ἀνθρώπων ἀπέναντι στὸν Σωτῆρα Κύριο. Τὸ μῖσος ἐναντίον Του, πού πηγάζει ἀπὸ τὴν ἀμετανόητη καρδιά, δὲν ἔσβησε καὶ δὲν θὰ σβῆσει. Ὁ ἀντίπαλος του φθάνει ὡς τὶς ἡμέρες μας. Καὶ εἶναι ἐπόμενο. Ὁ Χριστὸς εἶναι τὸ φῶς. Καὶ τὸ σκοτάδι μισεῖ καὶ μάχεται τὸ φῶς. Ὁ Χριστὸς εἶναι ἡ ἀλήθεια. Καὶ ἡ ἀλήθεια εἶναι ἐπικίνδυνη γιὰ τὸ ψέμα. Νὰ γιατί τὸ ψέμα σπκώνει πέτρες γιὰ νὰ λιθοβολήσῃ Αὐτὸν πού εἶναι **«ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή»** (Ἰωάν. 18' 6).

Αὐτὸ εἶναι τὸ ἐπαναστατικὸ κήρυγμα τοῦ Ἰησοῦ. Γιὰ νὰ ἀναγεννηθεῖ ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ μετανοήσῃ, νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν ἀτέλειά του, τὶς ἐλλείψεις του, τὴν ἀμαρτωλότητά του.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ

ΑΓΩΝΙΩΔΕΣ για πολλούς τὸ ἐρώτημα: Γιατί ἡ εἰρήνη νὰ ἀποτελεῖ ὄνειρο ἀπραγματοποίητο; Γιατί, ὅπως ἔγραφε ὁ ἅγιος Ἰσίδωρος ὁ Πηλουσιώτης: «Τὸ μὲν τῆς εἰρήνης ὄνομα πανταχοῦ· τὸ δὲ πρᾶγμα οὐδαμοῦ;» Ἐρωτήματα χωρὶς ἀπάντησι θὰ εἶναι γιὰ ὄσους ἀναζητοῦν τὴν λύση ἔξω ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ τὸν ἑαυτὸ τους. Ἡ εἰρήνη δὲν εἶναι μεμονωμένο γεγονός. Εἶναι συνολικὴ εὐθύνη, ἐπανάστασι, θὰ λέγαμε. Ἐπανάστασι ποὺ δὲν ἀρχίζει ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ ἀπὸ ἐμᾶς τοὺς ἴδιους. Ἀρχίζει ὄχι ἀπὸ τὴν ἀνατροπὴ τοῦ κατεστημένου, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν μεταστροφὴ τῆς καρδιᾶς. Ἀκριβῶς γιατί ἡ εἰρήνη εἶναι κατάστασι καὶ κατάκτησι πνευματικῆ. Καρπὸς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Κατάστασι ἀδελφικῆς συνύπαρξις καὶ συνεργασίας **“ἐν ἀπλότῃ καὶ ἀφελότῃ καρδίᾳ”** (Πράξ. β´ 46) ποὺ καλλιεργεῖται καὶ ἀναπτύσσεται ἀπὸ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ. Ἀποτέλεσμα ἀγῶνα γιὰ νὰ ἐξοριστεῖ τὸ μῖσος, ἡ ἀντιπάθεια, ἡ ἐκδίκησι, ἡ ἐχθρότητα ἀπὸ τὴν καρδιὰ καὶ νὰ ἐγκατασταθεῖ ὄχι ἡ οἰαδήποτε εἰρήνη, ἀλλὰ **“ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν”** (Φιλιπ. δ´ 7).

Ἡ ἀληθινὴ εἰρήνη προϋποθέτει ἀνθρώπους εἰρηνικούς. Προϋποθέτει ἀρετὴ, ἀλλαγὴ ἐσωτερικῆ, μετάνοια εἰλικρινή, συμφιλίωσι μὲ τὸν Θεό, πνευματικὸ ἀνάβασμα πάνω ἀπὸ τὸν ἐγωισμό καὶ τὶς ἀκόρεστες φιλοδοξίες, τὶς εὐθιξίες καὶ τὶς ἀντεκδικήσεις. Θέλει ταπείνωσι ποὺ ἀποσπᾷ ἀπὸ τὴν καρδιὰ τὴ ρίζα τῆς πικρίας καὶ δὲν τὴν ἀφήνει νὰ ἀναπτυχθεῖ σὲ ρίζα κακίας.

Αὐτὴ ἡ εἰρήνη δὲν εἶναι ὑπόθεσι Διεθνῶν Ὄργανισμῶν, ὅπου κυριαρχοῦν πολιτικὲς ἢ ἄλλες σκοπιμότητες. Ἡ ἀληθινὴ εἰρήνη προϋποθέτει ἀνθρώπους εἰρηνικούς. Προϋποθέτει ἀρετὴ, ἀλλαγὴ ἐσωτερικῆ, μετάνοια εἰλικρινή, συμφιλίωσι μὲ τὸν Θεό, πνευματικὸ ἀνάβασμα πάνω ἀπὸ τὸν ἐγωισμό καὶ τὶς ἀκόρεστες φιλοδοξίες, τὶς εὐθιξίες καὶ τὶς ἀντεκδικήσεις. Θέλει ταπείνωσι ποὺ ἀποσπᾷ ἀπὸ τὴν καρδιὰ τὴ ρίζα τῆς πικρίας καὶ δὲν τὴν ἀφήνει νὰ ἀναπτυχθεῖ σὲ ρίζα κακίας. Τὴν ρίζα ποὺ βλαστάνει τὰ σαπρόφυτα τῆς μνησικακίας καὶ τῆς ἐχθρας. Σὲ τελικὴ ἀνάλυσι ἡ εἰρήνη δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξει χωρὶς τὸν χορηγὸ τῆς εἰρήνης τὸν ἐνανθρωπήσαντα Θεό. Δὲν ὑπάρχει εἰρήνη μὲ τοὺς ἀνθρώπους, ἐφ´ ὅσον βρισκόμαστε σὲ ἐμπόλεμη κατάστασι μὲ τὸν Θεό. Ἄν δὲν συμφιλιωθεῖ ὁ ἄνθρωπος μὲ

τὸν Θεό, δὲν μπορεῖ νὰ ἔχει εἰρήνη μὲ τοὺς συνανθρώπους του.

Ἡ ἐξήγησι εἶναι φανερὴ, ἂν θέλουμε νὰ δοῦμε τὴν εἰρήνη στὶς ἀληθινὲς πνευματικὲς τῆς διαστάσεις. Ἡ ἀμαρτία δὲν διαταράσσει τὶς σχέσεις μας μόνο μὲ τοὺς ἀδελφούς μας. Πρωτίστως διαταράσσει τὶς σχέσεις μας μὲ τὸν Θεό. Μᾶς ἀπομακρύνει ἀπὸ κοντὰ Του, γιατί ἡ ἀμαρτία εἶναι ἀνυπακοὴ καὶ ἀνταρσία κατὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἐντολῶν Του. Ἐτσι τὴν ἀπουσία τῆς εἰρήνης μὲ τὸν Θεό, τὴν διαδέχεται ἡ φυγάδευσι τῆς εἰρήνης ἀπὸ τὴν καρδιὰ μας καὶ τὶς κοινωνίες.

Ὅλα αὐτὰ σὲ μιὰ μικρογραφία τὰ συναντᾶμε στὴν καθημερινὴ μας ζωὴ. Οἱ τεταμένες ἀνθρώπινες σχέσεις, οἱ συγκρούσεις ἀνάμεσα σὲ συναδέλφους, τὰ χάσματα ἀνάμεσα σὲ στενοὺς συγγενεῖς, σὲ ἀδελφούς, σὲ γονεῖς καὶ παιδιὰ, οἱ διαπληκτισμοὶ ἀνάμεσα σὲ ἀνδρόγυνα, οἱ φυλετικὲς διαφορές, ἡ ἐχθρα τῶν λαῶν, οἱ συχνὲς ἀντιπαλότητες, δὲν ἔχουν ἄλλη γενεσιουργὸ αἰτία ἀπὸ τὴν ἀπομάκρυνσή μας ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ τὸν εἰρηνοποιὸ νόμο Του. Τὸ πυροδοτικὸ σημεῖο γιὰ ὅλες αὐτὲς τὶς ἐκρήξεις, τὶς οἰκογενειακὲς, τὶς κοινωνικὲς καὶ ἄλλες, βρίσκεται στὸ κέντρο τῆς καρδιᾶς, ποὺ ἄδειασε ἀπὸ τὴν ζωντανὴ παρουσία τοῦ Θεοῦ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης. Τὰ γεγονότα τὸ φωνάζουν: Ὁ ἄνθρωπος ποὺ δὲν ἔμαθε νὰ σέβεται τὸν Δημιουργό, δὲν θὰ σεβαστεῖ καὶ τὸ δημιούργημά Του.

Καὶ στὸ σημεῖο αὐτὸ πάλι φαίνεται τὸ μεγαλεῖο τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ. Μᾶς πρόσφερε τὴν συμφιλίωσι καὶ μαζί μὲ αὐτὴ καὶ τὴν εἰρήνη, μὲ τὸν ἐρχομὸ στὴ γῆ τοῦ Μονογενοῦς Υἱοῦ Του, τοῦ Σωτῆρα Χριστοῦ. Ὁ Θεὸς μᾶς προσφέρει τὸ ἀτίμητο αὐτὸ δῶρο. Ἀπαιτεῖται ὅμως καὶ ἡ ἐκ μέρους μας ἀποδοχὴ διὰ τῆς πίστις καὶ τῆς ὑποταγῆς στὸ ἅγιο θέλημά Του. **“Δικαιωθέντες ἐκ πίστεως εἰρήνην ἔχομεν πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ”** (Ρωμ. ε´ 1).

Ὁ Κύριος μᾶς ὑπέδειξε τὸ μυστικὸ τῆς εἰρήνης. Προέταξε τοῦ **“μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοὶ”** τὸ **“μακάριοι οἱ καθαροὶ τῆ καρδίᾳ”**. Τὴν ἴδια σύνδεσι κάνει καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος: **“Εἰρήνην διώκετε μετὰ πάντων καὶ τὸν ἁγιασμόν”** (Εβρ. ιβ´ 14). Ἡ εἰρήνη, δηλαδή, δὲν ἐπιδιώκεται καὶ δὲν βιώνεται χωριστὰ ἀπὸ τὴν γενικότερη ἀρετὴ. Συμπορεύεται μὲ τὴν ἀγιότητα, μὲ τὴν καθαρότητα τῆς καρδιᾶς. Τότε ἡ εἰρήνη εἶναι διαρκὴς καὶ **“μετὰ πάντων”**. Ἀκόμη καὶ **“μετὰ τῶν μισούντων τὴν εἰρήνην ἤμην εἰρηνικός”** (Ψαλμ. 119, 7) μᾶς λέει ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ.

«...Κὰν ἀποθάνῃ, ζήσεται»

Ἐνα πράγμα κανεῖς δὲν μπορεῖ νὰ τὸ ἀμφισβητήσει: ὅτι εἴμαστε θνητοί. Ὁ καθένας, ὅποιοσδήποτε κι ἂν εἶναι, εἶπαν, πὼς γεννιέται καταδικασμένος σὲ θάνατο. Μελλοθάνατοι, λοιπόν, ὅλοι ἀνεξαιρέτως. Ὁ χρόνος τῆς «ἐκτελέσεως» ποικίλει. Ἡ ἀνθρωπότητα μιὰ ἀπέραντη φάλαγγα ἐν πορείᾳ πρὸς τὸν θάνατο.

Ἀλλὰ ἂν δὲν ὑπάρχει καμιὰ ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὸν θάνατο, ὑπάρχει ἀμφισβήτηση ὡς πρὸς τὰ μετὰ τὸν θάνατο. Πολλές καὶ διαφορετικὲς οἱ τοποθετήσεις καὶ ἐρμηνεῖες. Γιὰ μερικοὺς ὁ θάνατος εἶναι μιὰ ἐξαφάνιση. Μιὰ ἄποψη πού τὴν ἀπορρίπτει μὲ ἀποστροφὴ ἢ ἀνθρώπινη ψυχὴ. Ἀκριβῶς γιατί δὲν ἀνταποκρίνεται στὸν ἔμφυτο πόθο τῆς γιὰ τὴν ἀθανασία.

Ἀκόμα καὶ ἄθεοι, σὲ στιγμὲς ἀνάνηψης καὶ εἰλικρινείας, θεωροῦν τερατώδη τὴν σκέψη γιὰ ἐξαφάνιση τῆς ψυχῆς.

«Ξαναθέτω μὲ τρομερὴ ἀγωνία αὐτὸ τὸ πρόβλημα: Ἄραγε ἡ ψυχὴ πεθαίνει καὶ αὐτὴ τελείως; Μοῦ φαίνεται ἀπαράδεκτο. Πὼς εἶναι δυνατὸν οἱ ἄνθρωποι, πού ἀγαπᾶς νὰ πεθαίνουν, χωρὶς ἢ ψυχὴ τους νὰ ὑπάρχει; Δὲν θὰ μπορούσα, ἀλήθεια, νὰ τὸ δεχθῶ...» Ἐλεγα στὸν ἑαυτό μου: Ἄν δὲν ὑπάρχει ψυχὴ, πού ἐξακολουθεῖ νὰ ζεῖ καὶ μετὰ ἀπὸ μᾶς, τί νόημα τότε μπορεῖ νὰ ἔχει μιὰ μικρὴ ἀγάπη, πού θὰ μεταβληθεῖ σὲ στάχτη μαζί μὲ μᾶς; Τίποτα τὸ σπουδαῖο δὲν θὰ ἦταν. Καὶ δὲν εὔρισκα, ὅτι αὐτὴ ἢ ἀγάπη θὰ εἶχε μιὰ διάσταση πού θὰ μὲ ἱκανοποιούσε. Σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο εἶχα ἀκόμη ἀνάγκη ἀπὸ τὸν Θεό» (J. Darle).

Στὸ πανανθρώπινο αὐτὸ πρόβλημα τοῦ θανάτου μιὰ λύση καὶ μιὰ ἀπάντηση ὑπάρχει: **«Εγὼ εἶμι ἢ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ. Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, κὰν ἀποθάνῃ ζήσεται»** (Ἰωάν. 1α' 25), εἶπε ὁ Κύριος στὴν Μάρθα, τὴν ἀδελφὴ τοῦ Λαζάρου.

Ὁ Χριστὸς εἶναι τὸ κλειδί γιὰ τὴν λύση τοῦ μεγάλου προβλήματος. Καὶ δὲν εἶναι ἀπλῶς τὸ κλειδί. Εἶναι αὐτούσια ἢ ἀνάσταση καὶ ἡ ζωὴ. Ἡ πλήρης καὶ τελεία ἐνσάρκωση καὶ τῶν δύο. Εἶναι ἢ αὐτοζωὴ, ἢ πηγὴ τῆς ζωῆς, **«ὁ ζῶν διδοὺς τῷ κόσμῳ»**. Εἶναι ἢ Ἀνάσταση, **«ὁ πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν»**, **«ἡ ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων»**, τὸ ἐχέγγυο καὶ ἡ ἀπόδειξη καὶ τῆς δικῆς μας ἀνάστασης. Καὶ τὸ ἀπέδειξε ὅχι μόνο μὲ τὶς θαυμαστὲς νεκραναστάσεις τοῦ Λαζάρου, τῆς κόρης τοῦ Ἰαεῖρου, τοῦ υἱοῦ τῆς χήρας τῆς Ναϊν. Ὅχι μόνο μὲ τὶς νεκραναστάσεις ψυχῶν, νεκρωμένων ἀπὸ τὴν ἁμαρτία. Τὸ ἔδειξε μὲ τὴν θριαμβευτικὴν Ἀνάστασή Του.

Ἡ Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ ἐγγύηση καὶ τῆς δικῆς μας ἀνάστασης. Μὲ μιὰ προϋπόθεση: **«Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, κὰν ἀποθάνῃ ζήσεται»**.

Ἐκεῖνος, δηλαδή, πού πιστεύει στὸν Χριστὸ καὶ ζεῖ κατὰ Χριστόν, δὲν θὰ μείνει ἄγευστος θανάτου. Θὰ δοκιμάσει τὸν σωματικὸ θάνατο. Ὅμως θὰ ζωοποιηθεῖ. Τὸ σῶμα του θὰ νεκρωθεῖ, θὰ διαλυθεῖ, θὰ ἀποσυντεθεῖ, ἀλλὰ καὶ θὰ ἀναστηθεῖ.

Τὸ θαυμαστὸ στὸν Χριστιανισμὸ δὲν εἶναι μονάχα ἢ ἀθανασία τῆς ψυχῆς. Τὸ ἴδιο καθαρὰ παρουσιάζεται καὶ ἢ ἀνάσταση τῶν σωμάτων. Ὅταν μιλάμε γιὰ ἀνάσταση, ἐννοοῦμε τὴν ἀνάσταση τοῦ σώματος καὶ ὄχι τῆς ψυχῆς. Τὸ σῶμα πεθαίνει, ὄχι ἢ ψυχὴ.

«Υπάρχει πράγματι ἀνάσταση νεκρῶν. Ὅταν μιλάμε γιὰ ἀνάσταση, τὴν ἀνάσταση τῶν σωμάτων ἐννοοῦμε... Διότι ἀφοῦ οἱ ψυχὲς εἶναι ἀθάνατες, πὼς θὰ ἀναστηθοῦν; Γιατὶ ἂν ὁ θάνατος εἶναι χωρισμὸς τῆς ψυχῆς ἀπὸ τὸ σῶμα, ἢ ἀνάσταση εἶναι ἢ ἔνωση πάλι τῆς ψυχῆς μὲ τὸ σῶμα καὶ ἢ ἐκ νέου ἐπάνοδος στὴ ζωὴ τοῦ νεκροῦ καὶ λυωμένου ἀνθρώπου» (Ἰω. Δαμασκηνός).

Ἐπομένως ὅποιος πιστεύει στὸν Χριστὸ καὶ ζεῖ τὴν **«ἐν Χριστῷ ζωὴν»**, ἐπειδὴ εἶναι ἀδιάκοπα συνδεδεμένος μὲ τὴν πηγὴ τῆς ζωῆς, δὲν γνωρίζει κανένα εἶδος θανάτου. Τὸ πρόβλημα τοῦ φυσικοῦ θανάτου περνάει σὲ δεύτερη μοῖρα. Ἐκεῖνο πού τὸν ἀπασχολεῖ δὲν εἶναι ὁ χωρισμὸς τῆς ψυχῆς ἀπὸ τὸ σῶμα, ἀλλὰ ὁ χωρισμὸς τῆς ψυχῆς ἀπὸ τὸν Θεό. Τὰ σύνορα τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου δὲν περνοῦν ἀνάμεσα στὴν παρούσα ζωὴ καὶ τὴν μέλλουσα. Περνοῦν ἀνάμεσα στὴν **«ἐν Χριστῷ ζωὴν»** καὶ τὴν πνευματικὴ ἀποστασία, τὴν ἠθικὴ νέκρωση. Ἀκριβῶς γιατί ἢ ἄλλη ζωὴ, δὲν θὰ εἶναι παρὰ μιὰ συνέχεια τῆς ἐδῶ πνευματικῆς μας ζωῆς.

Γιὰ τὸν Χριστιανό, λοιπόν, ὑπάρχει ἄλλη ἔννοια τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου. Θάνατος εἶναι, ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἀπομακρύνεται καὶ χωρίζεται ἀπὸ τὸν Θεό. Αὐτὸς ὁ χωρισμὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸν Θεό, εἶναι ὁ ἀληθινὸς θάνατος, γιατί ὁ ἄνθρωπος ἀποκόπτεται ἀπὸ τὴν πηγὴ του. Παύει πὰ νὰ τροφοδοτεῖται καὶ νὰ ζωογονεῖται ἀπὸ τὴν χάρη τοῦ Θεοῦ. Ἡ ψυχὴ του ἀτροφεῖ, μαραζώνει, νεκρώνεται. **«Καὶ ἡμᾶς νεκροὺς ὄντας τοῖς παραπτώμασι»** ἔγραφε ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Ἡμασταν νεκροὶ ἀπὸ τὰ παραπτώματά μας, ὅταν ζούσαμε μακριὰ ἀπὸ τὸν Θεό.

Νὰ γιατί, οἱ ἀμετανόητοι ἁμαρτωλοὶ καὶ ὅταν ζοῦν, νεκροὶ εἶναι. Ἐνῶ οἱ δίκαιοι καὶ νεκροὶ ζοῦν. Οἱ ἁμαρτωλοὶ καὶ ὅταν στὴν γῆ βρίσκονται, εἶναι ἀξιοθρήνητοι, γιατί προσκρούουν καὶ ἀντιστρατεύονται στὸν Θεό. Οἱ δίκαιοι καὶ στὴν ἄλλη ζωὴ εἶναι εὐτυχισμένοι, γιατί πῆγαν κοντὰ στὸν Χριστό. Εἴτε ἐδῶ βρίσκονται εἴτε ἐκεῖ, ἐπειδὴ ζοῦν μαζί μὲ τὸν Χριστό, ζοῦν πάντα μέσα στοῦ φῶς καὶ τὴν χαρὰ τῆς Ἀνάστασης.

«Ἄνθρωπος τις ἦν πλούσιος, καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον εὐφραϊνόμενος καθ' ἡμέραν λαμπρῶς.

Πτωχὸς δὲ τις ἦν ὀνόματι Λάζαρος, ὃς ἐβέβλητο πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ ἠλκωμένος καὶ ἐπιθυμῶν χορτασθῆναι ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου· ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι ἀπέλειχον τὰ ἔλκη αὐτοῦ. Ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν πτωχὸν καὶ ἀπενεχθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον Ἀβραάμ· ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ πλούσιος καὶ ἐτάφη. Καὶ ἐν τῷ ἄδη ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ὑπάρχων ἐν βασάνοις, ὄρᾳ τὸν Ἀβραάμ ἀπὸ μακρόθεν καὶ Λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ. Καὶ αὐτὸς φωνήσας εἶπε· πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με καὶ πέμψον Λάζαρον ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος καὶ καταψύξῃ τὴν γλῶσσάν μου, ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ.

ΚΥΡΙΑΚΗ 4 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ Ε΄ ΛΟΥΚΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκᾶ ἰστ' 19 - 31
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ἐφεσ. β' 4-10

Εἶπε δὲ Ἀβραάμ· τέκνον, μνήσθητι ὅτι ἀπέλαβες σὺ τὰ ἀγαθὰ σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ Λάζαρος ὁμοίως τὰ κακὰ· νῦν δὲ

ᾧδε παρακαλεῖται, σὺ δὲ ὀδυνᾶσαι· καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις μεταξύ ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα ἐστήρικται, ὅπως οἱ θέλοντες διαβῆναι ἔνθεν πρὸς ὑμᾶς μὴ δύνωνται, μηδὲ οἱ ἐκεῖθεν πρὸς ἡμᾶς διαπερῶσιν. Εἶπε δὲ· ἐρωτῶ οὖν σε, πάτερ, ἵνα πέμψῃς αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου· ἔχω γὰρ πέντε ἀδελφούς· ὅπως διαμαρτύρηται αὐτοῖς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῆς βασάνου. Λέγει αὐτῷ Ἀβραάμ, ἔχουσι Μωϋσέα καὶ τοὺς προφήτας· ἀκουσάτωσαν αὐτῶν. Ὁ δὲ εἶπεν· οὐχί, πάτερ Ἀβραάμ, ἀλλ' ἐάν τις ἀπὸ νεκρῶν πορευθῆ πρὸς αὐτούς, μετανοήσουσιν. Εἶπε δὲ αὐτῷ· εἰ Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν οὐκ ἀκούουσιν, οὐδὲ ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῆ πεισθήσονται».

ΟΙ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

«Νῦν ᾧδε παρακαλεῖται, σὺ δὲ ὀδυνᾶσαι».

Ὁ πλούσιος ποὺ τόσο καλὰ πέρασε στὴ ζωὴ του, ποὺ τὰ πάντα ἀπόλαυσε, βρίσκεται τώρα, ὅταν **«ἀπέθανε καὶ ἐτάφη»**, στὴν ὀδύνη καὶ τὴ φρίκη τῆς αἰώνιας καταδίκης. Καὶ ὁ φτωχὸς Λάζαρος ποὺ ὑπέφερε στὴ ζωὴ του πολλά, τώρα ἀναπαύεται στοὺς κόλπους τοῦ Ἀβραάμ. Αὐτὴ ἡ θέση τους, ἦταν τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐξετάσεων ποὺ ἔδωσαν στὴ γῆ, τόσο ὁ πλούσιος, ὅσο κι ὁ φτωχὸς Λάζαρος!

Α) Ὁ πλούσιος.

Πρῶτος ἐξετάσθηκε ὁ πλούσιος. Ἐδωσε ἐξετάσεις γιὰ τὰ πλούτη του. Εἶχε χρήματα, σπίτια, φίλους, συνεχεῖς διασκεδάσεις, γλέντια. Ζοῦσε «μεγάλῃ ζωῇ». Ἀπέτυχε ὅμως στὴ χρῆση τοῦ πλούτου του. Καὶ καταδικάσθηκε γιὰ τὴν ἐγωιστικὴ χρῆσιμοποίησή του. **«Ἀπέλαβες τὰ ἀγαθὰ σου ἐν τῇ ζωῇ σου»**. Αὐτὰ τὰ δύο «σοῦ», ἦταν ἡ ἀποτυχία στὶς ἐξετάσεις του. Τίποτε ἄλλο ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ἑαυτό του δὲν τὸν ἐνδιέφερε. Γιὰ τίποτε ἄλλο καὶ γιὰ κανένα, δὲν ἤθελε νὰ διαθέσει μιὰ στιγμή, ἀπὸ τὸ χρῆμα του. Ἀδιάφορος περνοῦσε μπροστὰ ἀπὸ τὶς κραυγαλέες ἀνάγκες τοῦ φτωχοῦ Λάζαρου. Ἀνέβαινε καμαρωτὰ τὶς σκάλες τοῦ μεγάρου του μὲ τὴ χρυσοποίκιλτη στολὴ του καὶ δὲν εἶχε τὴν ὥρα, καὶ περισσότερο τὴ διάθεση, νὰ τοῦ ρίξει ἓνα βλέμμα. Ὁ πλούσιος μποροῦσε νὰ εἶναι ἓνας μεγάλος φιλόανθρωπος. Καὶ αὐτὸς ἔγινε ἓνας τρομερὸς ἀπάνθρωπος. Λάτρευε τὴν ὕλη κι ἀγνοοῦσε τὸ πνεῦμα. Κόλλησε στὴ γῆ. Δὲν πίστευε στὸν οὐρανό. Ἐξετάσθηκε ὁ πλούσιος στὴν ἐντολὴ τῆς ἀγάπης καὶ ἀπέτυχε στὶς ἐξετάσεις του. Ἐδειξε μὲ τὴ σκληρότητα καὶ τὴν ἀδιαφορία του πὼς δὲν ἦταν ἄξιος νὰ κατοικήσει στὰ σκηνώματα τοῦ Θεοῦ.

Β) Ὁ φτωχὸς Λάζαρος.

Ἐξετάσεις ὅμως ἔδωσε καὶ ὁ Λάζαρος. Δοκίμασε ὅλα τὰ δεινά: Φτώχεια, γύμνια, πείνα, δίψα, κρύο,

πόνους, πληγές. Ἀνάπαυση δὲν εὔρισκε πουθενά. Ὑπνο δὲν ἔβλεπε ἀπὸ τοὺς πόνους. Κανεὶς δὲν τὸν πλησίαζε. Τὰ σκυλιὰ ἐγλυφαν τὶς πληγές του. Σκληρὰ δοκιμάσθηκε. Δύσκολες οἱ ἐξετάσεις ποὺ ἔδωσε. Ἄλλος στὴ θέση του θὰ γόγγυζε ἐναντίον τοῦ Θεοῦ, θὰ βλασφημοῦσε. Ὁ Λάζαρος ὅμως δὲν ἔκανε κάτι τέτοιο. Φάνηκε βράχος ὑπομονῆς. Κανένα παράπονο δὲν βγῆκε ἀπὸ τὸ στόμα του γιὰ τὶς δοκιμασίες καὶ τὶς συμφορές του. Ἀπὸ τὴν πίστη ἀντλοῦσε ὑπομονή. Ἐξετάσθηκε αὐτὸς σὲ ἄλλῃ ἀρετῇ, στὴν ὑπομονή, καὶ ἀρίστευσε. Καὶ σὰν ἄριστος ἀγωνιστὴς κέρδισε τὴν αἰωνιότητα. Πῆγε στὰ οὐράνια σκηνώματα τοῦ Θεοῦ.

Γ) Οἱ δικές μας ἐξετάσεις.

Καὶ ἐμεῖς ὅμως δίνουμε καθημερινὰ ἐξετάσεις. Ἐξετάσεις καὶ ὅσοι ἔχουμε ἄφθονα τὰ ὑλικά ἀγαθὰ καὶ ὅσοι στεροῦνται. Καὶ ἄλλοτε ἀριστεύουμε καὶ ἄλλοτε πάλι ἀποτυγχάνουμε. Ἄλλοτε μὲ τὴ συμπεριφορὰ μας, τὴν ἀγάπη μας στὸν πλησίον, τὴν ἀνοχή μας, τὴν ὑπομονή μας, ἐλκύουμε τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἄλλοτε κολλᾶμε στὴ γῆ καὶ λατρεύουμε τὴν ὕλη. Φυσικά, εἶναι ἄλλο πράγμα ἢ χρῆση τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν καὶ ἄλλο ἢ ὑποδούλωσις σ' αὐτά. Στὴν πρώτη περίπτωση γίνονται στὴ ζωὴ μας βοηθός. Στὴ δεύτερη γίνονται τύρρανός.

Ἡ ἀποτυχία, στὶς ἐξετάσεις τῆς ζωῆς, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπιτυχία σ' αὐτές, ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὴν πίστη ἢ τὴν ἀπιστία μας στὴν αἰωνιότητα. Ὅ,τι κάνουμε σ' αὐτὴ τὴ γῆ, θὰ ἔχει τὴν προέκτασή του στὴν ἄλλῃ. Καὶ θὰ εἶναι μιὰ καταδίκη ἢ χαρὰ καὶ εὐφροσύνη. Ὅταν μέσα μας ριζώσει ἢ πίστη ὅτι ἡ αἰώνια ζωὴ εἶναι ἢ συνέχεια αὐτῆς ἐδῶ τῆς ζωῆς, τότε θὰ ἀγωνιζόμαστε γιὰ νὰ ἐπιτύχουμε στὶς ἐδῶ ἐξετάσεις. Αὐτὴ ἢ πίστη μᾶς ἀπομακρύνει ἀπὸ τὴν ὑλιστικὴ νοοτροπία καὶ μᾶς βοηθάει νὰ υπερβαίνουμε τὴ φιλαυτία μας καὶ νὰ ἐμπιστευόμαστε στὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ.

«Ίδου νομικός τις ανέστη ἐκπειράζων αὐτόν καὶ λέγων· διδάσκαλε, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω;

Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· ἐν τῷ νόμῳ τί γέγραπται; Πῶς ἀναγινώσκεις; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου, καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν· εἶπε δὲ αὐτῷ· ὀρθῶς ἀπεκρίθης· τοῦτο ποιεῖ καὶ ζήση. Ὁ δὲ θέλων δικαιοῦν ἑαυτόν εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν· καὶ τίς ἐστὶ μου πλησίον; Ὑπολαβὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ἄνθρωπός τις κατέβαινεν ἀπὸ Ἱερουσαλήμ εἰς Ἱεριχώ, καὶ λησταῖς περιέπεσαν· οἱ καὶ ἐκδύσαντες αὐτόν καὶ πληγὰς ἐπιθέντες ἀπῆλθον ἀφέντες ἡμιθανῆ τυγχάνοντα. Κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερεὺς τις κατέβαινεν ἐν τῇ ὁδῷ

ΚΥΡΙΑΚΗ 11 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Η΄ ΛΟΥΚΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκᾶ 1' 25 - 37

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Β΄ Κορ. 8' 6 - 15

ἐκείνη, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἀντιπαρῆλθεν. Ὁμοίως δὲ καὶ Λευίτης γενόμενος κατὰ τὸν τόπον, ἔλθων καὶ ἰδὼν ἀντι-

παρῆλθε. Σαμαρείτης δὲ τις ὁδεύων ἦλθε κατ' αὐτόν, καὶ ἰδὼν αὐτόν ἐσπλαγχνίσθη, καὶ προσελθὼν κατέδησε τὰ τραύματα αὐτοῦ ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον, ἐπιβιβάσας δὲ αὐτόν ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνος ἤγαγεν αὐτόν εἰς πανδοχεῖον καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ· καὶ ἐπὶ τὴν αὔριον ἐξελθὼν, ἐκβαλὼν δύο δηνάρια ἔδωκε τῷ πανδοχεῖ καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἐπιμελήθητι αὐτοῦ, καὶ ὅ,τι ἂν προσδαπανήσης, ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαί με ἀποδώσω σοι. Τίς οὖν τούτων τῶν τριῶν πλησίον δοκεῖ σοι γεγονέναι τοῦ ἐμπεσόντος εἰς τοὺς ληστές; Ὁ δὲ εἶπεν· ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ' αὐτοῦ. Εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· πορεύου καὶ σὺ ποιεῖ ὁμοίως».

ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ ΚΑΛΟΙ ΣΑΜΑΡΕΙΤΕΣ

«Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν».

Ὁ ἱερέας καὶ ὁ λευίτης ἔδειξαν μιὰ χαρακτηριστικὴ ἀδιαφορία γιὰ τὸν «πλησίον». Καὶ δυστυχῶς ἔχουν μυριάδες ὁπαδοὺς σὲ κάθε ἐποχὴ καὶ κάθε κοινωνικὴ τάξη. Πλούσιοι, μὰ καὶ φτωχοί, ἄνθρωποι ποὺ κατέχουν ἀξιώματα, ἀλλὰ καὶ ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ, βλέπουν τὸν πόνο καὶ τὴ δυστυχία τῶν ἄλλων καὶ **«ἀντιπαρέρχονται»**. Στὴν ἐποχὴ μας οἱ πολλοὶ κλείνονται στὸν ἑαυτό τους. Συχνὰ δὲν ξέρουν ποιὸς μένει δίπλα τους. Ἀπομονώνονται καὶ ἀδιαφοροῦν γιὰ τὸν πόνο ἢ τὸ πρόβλημα ποὺ ἀπασχολεῖ τὸν «πλησίον» τους.

A) Ὁ Σαμαρείτης.

Πόσο διαφορετικὰ ὅμως συμπεριφέρθηκε ὁ Σαμαρείτης τῆς σημερινῆς παραβολῆς! Μόλις βρέθηκε μπροστὰ στὸν μισοπεθαμένο συνάνθρωπό του, χωρὶς νὰ χάσει λεπτὸ τὸν πλησιάζει καὶ σκύβει ἐπάνω του. Εἶναι ξένος ὁ πληγωμένος καὶ ἄγνωστος. Καὶ μάλιστα Ἰουδαῖος. Θὰ μπορούσε νὰ τὸν περιφρονήσει καὶ νὰ χαρεῖ γιὰ τὸ πάθημά του. Ὁ τόπος εἶναι ἔρημος. Οἱ ληστὲς ἴσως βρίσκονται ἀκόμα κάπου ἐκεῖ κοντά. Ὑπάρχει ὁ κίνδυνος νὰ πάθει κι αὐτὸς τὰ ἴδια...

Ὁ Σαμαρείτης, δὲν ζητάει νὰ τὸν δοῦν οἱ ἄλλοι τὴν ὥρα τῆς φιλανθρωπίας του. Δὲν θέλει νὰ τὸν ἐπαινέσουν, νὰ τὸν προβάλλουν. Δὲν θὰ ἔδινε, φυσικά, λόγο σὲ κανέναν ἂν δὲν σταματοῦσε νὰ βοηθήσει, ὅπως οἱ δύο προηγούμενοι. Ἀκόμα, δὲν ἀρκεῖται σὲ εὐχές καὶ ἔκφραση συμπάθειας. Οὔτε ὑπολογίζει τοὺς κόπους ἢ τὸ χρόνο ἢ τὴ ζημιὰ ἀπὸ τὴν καθυστέρηση τῶν ἐργασιῶν του, ἢ τὰ ἔξοδα. Ὅλα αὐτὰ τὰ λησμονεῖ. Μπροστὰ του εἶναι ὁ ἀδελφὸς ποὺ ἔχει ἀνάγκη βοήθειας. Σκύβει πονετικὰ ἐπάνω του, πλένει τὴν πληγὴ του μὲ κρασί, τὴν ἀπαλύνει μὲ λάδι, τὴν δένει πρόχειρα καὶ τὸν μεταφέρει στὸ πανδοχεῖο, ὅπου καὶ πληρώνει.

B) Χρειάζονται καὶ σήμερα.

Καλοὶ Σαμαρεῖτες χρειάζονται καὶ σήμερα. Οἱ πληγωμένοι ἀπὸ ὄρατους καὶ ἀόρατους ἐχθρούς, εἶναι

πολλοί. Γύρω μας, ἴσως καὶ πολὺ κοντά μας, ὑπάρχουν **«ἡμιθανεῖς»** καὶ πληγωμένοι ἀπὸ τὴν κακία τοῦ κόσμου ἢ ποικίλες συμφορές. Δὲν ὑπάρχει σχεδὸν σπίτι ποὺ νὰ μὴν ἔχει κάποια δοκιμασία. Σὲ ὅλους αὐτοὺς ἂς δείξουμε τόση ἀγάπη, ὅση θέλουμε νὰ μᾶς δείχνουν οἱ ἄλλοι στὶς περιπτώσεις ποὺ βρισκόμαστε σὲ δυσκολίες. **«Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν»**, μᾶς τονίζει ὁ Κύριος.

Ὁ νομικὸς ρώτησε πῶς θὰ κερδίσει τὴν αἰώνια ζωή. Καὶ ὁ Κύριος τὸν παρέπεμψε στὸν ἄνθρωπο τῆς ἀγάπης. Ἡ θρησκεία μας δὲν εἶναι θεωρία. Εἶναι ζωὴ καὶ δράση. Εἶναι θυσία στὸ βωμὸ τῆς ἀγάπης. **«Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν»**, σημαίνει νὰ σκεπτόμαστε τοὺς ἄλλους ὅπως καὶ τὸν ἑαυτό μας! Ποῦ γιὰ νὰ τὸ πετύχουμε πρέπει νὰ ἀποσπασθοῦμε ἀπὸ τὰ δεσμά μας, τὴν ὑποθέσεις μας, τὸ συμφέρον μας. Ὁ θεόπνευστος λόγος τονίζει **«χαίρειν μετὰ χαιρόντων καὶ κλαίειν μετὰ κλαιόντων»**. Δηλαδή νὰ ζοῦμε μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους. Μὲ τὴ σκέψη τῆς δυστυχίας τους. Νὰ ὑποφέρουμε μὲ τὸν πόνο τους. Ἀλλὰ κι αὐτὸ δὲν ἀρκεῖ. Δὲν φθάνει νὰ συγκινηθῶναι μέχρι δακρύων μπροστὰ σὲ μιὰ συμφορὰ. Πρέπει νὰ πλησιάζεις τὸν ἄλλο, τὸν «πλησίον» καὶ νὰ προσφέρεις ὅ,τι μπορεῖς. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κάνεις τὰ πάντα. Μπορεῖς ὅμως νὰ σπογγίσεις μερικὰ δάκρυα, νὰ μαλακώσεις μερικὲς πληγές, νὰ παρηγορήσεις μὲ τὴν παρουσία σου, νὰ παρακινήσεις καὶ ἄλλους, νὰ προσευχηθεῖς.

Ἡ ἀγάπη εἶναι προσφορὰ ποὺ πάντα ἔχει καλὸ ἀντίκτυπο καὶ σὲ μᾶς τοὺς ἴδιους ποὺ τὴν προσφέρουμε. Ὁφελούμαστε πρῶτα ἐμεῖς ἀπὸ τὰ ἔργα τῆς ἀγάπης μας. Τὸ ἔργο τοῦ Καλοῦ Σαμαρείτη, ἡ πραγματοποίησις τῆς θείας ἐντολῆς **«ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν»**, εἶναι ἔργο πραγματικὰ θεῖο. Δίνει βαθιὰ ἱκανοποίησις καὶ γεμίζει χαρὰ τὸν ἄνθρωπο τῆς ἀγάπης.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ με τούς ἀναγνώστες μας

«Καινὰ ποιῶ πάντα» (Ἀποκ. κα' 5)

Α'

«Πολὺς λόγος γίνεται στὶς μέρες μας γιὰ τὴν “πρόοδο” καὶ τὴ “συντήρηση”, γιὰ τούς “προοδευτικούς” καὶ τούς “συντηρητικούς” πού συχνὰ τούς ταυτίζουν με τούς καθυστερημένους καὶ ὀπισθοδρομικούς. Διαγράφουν με μιὰ μονοκονδυλιά ὅλο τὸ παρελθὸν σὰν προϊόν “συντήρησης” καὶ ἐκθειάζουν καθεὶ τὸ νέο σὰν ἐξ ὀρισμοῦ καλύτερο ἢ τὸ μόνο καλὸ καὶ προοδευτικό. Καὶ ἀκόμα μονοπωλοῦν γιὰ τὸν ἑαυτὸ τους τὸ ἐπίθετο “προοδευτικός”. Συχνὰ ἀκόμα μερικοὶ ἐξαρτοῦν ὅλη τὴν προοδευτικότητα ἀπὸ τὸ «πόσο ἀριστερὸς δῆλωσες», ἄσχετα ἂν ὁ προοδευτισμὸς τους εἶναι ἐπιστροφή σὲ ξεπερασμένες ἰδεολογίες, σ' ἓνα χρεοκοπημένο παρελθὸν πού θέλουν νὰ τὸ παρουσιάσουν σὰν μέλλον. Στὸν Χριστιανισμὸ ταιριάζει ἡ πρόοδος ἢ ἡ συντήρηση;»

Μερικοὺς τούς ἔχει καταλάβει μιὰ εἰκονοκλαστικὴ μανία ἐναντίον τοῦ «καθιερωμένου» καὶ τοῦ «παραδοσιακοῦ», ὅπως τὰ ὀνομάζουν. «Παρελθοντολογίες» μᾶς λένε περιφρονητικά. Ἐτσι ἀπορρίπτουν χωρὶς συζήτηση καθεὶ πού ἔχει σχέση με τὰ περασμένα, ἔστω καὶ ἂν αὐτὰ εἶναι θησαυρός. Δὲν σκέπτονται ἂν ἐκεῖ εἶναι κατατεθειμένα πνευματικὰ κεφάλαια γιὰ ἀξιοποίηση. Κανένας δὲν λέει, ὅτι πρέπει νὰ κολλήσουμε στὸ παρελθόν. Οὔτε νὰ στρέψουμε τὰ νῶτα στὸ μέλλον καὶ νὰ ἀτενίζουμε διαρκῶς πίσω. Αὐτὸ θὰ ἦταν ἄρνηση τῆς πρόοδος καὶ θὰ σήμαινε πρόωρο γερασμό.

Πῶς νὰ τὸ κάνουμε ὅμως; Δὲν μπορούμε νὰ ἀγνοήσουμε τὸ παρελθόν σὰν νὰ εἴμαστε ἐμεῖς ἡ ἀρχὴ τῆς ἱστορίας καὶ σὰν νὰ μὴν προηγήθηκε τίποτα πρὶν ἀπὸ ἐμᾶς. Τὰ τρυφερὰ κλαδιὰ δὲν περιφρονοῦν τὸν κορμὸ τους ἢ τὶς ρίζες τους, ἔστω κι ἂν εἶναι γέριες, ἂν θέλουν νὰ ἔχουν ζωτικὸς χυμοὺς καὶ νὰ ἀναπτυχθοῦν ὀμαλά. Τὸ παρελθόν δὲν μπορεῖ νὰ ἀπορρίπτεται ἀπλῶς καὶ μόνο γιὰτὶ εἶναι παρελθόν. Τὸ ἐξετάζουμε, τὸ μελετᾶμε καὶ τὸ κρίνουμε. Καὶ ἂν εἶναι χρήσιμο, πολύτιμο, τὸ ἀξιοποιούμε. Δὲν περιφρονεῖ κανεὶς τὴν περιουσία τοῦ πατέρα του, ἐπειδὴ ἀνήκει στὸ παρελθόν. Ἄν ὅμως τὸ παρελθόν μᾶς κληροδότησε περιττὰ ἢ ἐπιβλαβῆ πράγματα, τότε χωρὶς δισταγμὸ ἢ δὲν τὰ χρησιμοποιοῦμε ἢ ἐπωφελοῦμαστε ἀρνητικά. Δυστυχῶς συχνὰ συμβαίνει τὸ ἀντίθετο.

Μερικοὶ στέκονται ἐκστατικοὶ μπροστὰ στὴ σαβούρα τοῦ παρελθόντος. Ἀντιγράφουν δουρικτὰ πρωτογονισμοὺς παρωχημένων ἐποχῶν, ἐνῶ περιφρονοῦν τούς πνευματικὸς θησαυροὺς καὶ τὶς ἠθικὲς ἀξίες πού εἶναι πάντα νέες. Λησμονοῦν ὅτι τὰ ἀξιολογικὰ κριτήρια τῶν προσώπων, τῶν πραγμάτων ἢ τῶν καταστάσεων δὲν εἶναι τὰ χρονικὰ ὄρια, ἀλλὰ ἡ ποιοτικὴ στάθμη καὶ ἡ πνευματικὴ ἀκτινοβολία τους.

Ἴσως μιὰ εἰκόνα θὰ διευκρίνιζε τὴν τοποθέτησή μας. Τὸ μάτι τοῦ ὀδηγοῦ στὸ αὐτοκίνητο εἶναι προσπλωμένο μπροστὰ. Δὲν παύει ὅμως κάπου-κάπου νὰ κοιτάζει καὶ στὸν καθρέφτη, γιὰ νὰ ξέρει τί γίνεται πίσω του. Θὰ ἦταν λάθος νὰ κοιτάζει συνέχεια μέσα σ' αὐτὸν τὸν καθρέφτη, νὰ ἀσχολεῖται δηλαδὴ ἀδιάκοπα με τὸ παρελθόν. Ἀλλὰ θὰ ἦταν τὸ ἴδιο λάθος νὰ τὸν ἀγνοήσει καὶ νὰ τὸν ἀχρηστεύσει. Καὶ ὅμως αὐτὸ κάνουν πολλοὶ καὶ ἀστοχοῦν τραγικὰ στὴ ζωὴ τους. Ἀλήθεια, ποιὸς λογικὸς ἄνθρωπος θὰ ὑποστηρίξει νὰ ξαναγυρίσουμε στὸ παρελθόν, γιὰ νὰ τὸ ἀντιγράψουμε δουρικτὰ; Τὴν ἱστορία τὴν μελετᾶμε γιὰ νὰ ἀντλήσουμε διδάγματα, ὄχι γιὰ νὰ τὴν ἀντιγράψουμε δουρικτὰ. Τὰ μουσεῖα τὰ ἐπισκεπτόμαστε, γιὰ νὰ διδαχθοῦμε, ὄχι γιὰ νὰ ζήσουμε μέσα σ' αὐτά.

Καὶ ὁ Χριστιανισμὸς ἦταν ἐπανάσταση καὶ ὄχι στείρα συντήρηση. Στόχος τοῦ Χριστιανισμοῦ ὑπῆρξε πάντα ὁ «νέος ἄνθρωπος». «Καινὰ ποιῶ πάντα» διακήρυξε ὁ Ἀνακαινιστὴς Κύριός μας. «**Οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς**» μᾶς πρόσταξε νὰ βάλουμε. «**Καινὴν διαθήκην**» συνῆψε μαζί μας καὶ «**ἐντολὴν καινὴν**» μᾶς ἔδωσε, τὴν πάντα νέα ἀγάπη. «**Ἐν Χριστῷ, καινὴ κτίσις· τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν, ἰδοὺ γέγονε καινὰ τὰ πάντα**», θὰ διακηρύξει καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Ἀλλὰ ἐξηγούμαστε. Μιλᾶμε γιὰ τὸ ἀληθινὰ νέο καὶ ὄχι γιὰ τούς ψευτονεωτερισμοὺς. Πολὺ περισσότερο δὲν θὰ δώσουμε τὴν ὀνομασία τοῦ «νέου» σὲ κάθε ἐποχικὴ ἀλλαγὴ. Οὔτε πάλι θὰ εἰδωλοποιήσουμε τὴν τεχνικὴ πρόοδο καὶ τὶς νεοφανεῖς ἰδέες.

Ἄλλο, λοιπόν, πρέπει νὰ εἶναι τὸ ἀξιολογικὸ κριτήριο. Ὅχι ὁ χρόνος, τὸ παλαιὸ ἢ τὸ νέο οὔτε ὁ ἐντυπωσιασμὸς τῶν λέξεων. Τὸ κριτήριό μας πρέπει νὰ εἶναι ποιοτικὸ καὶ ἀξιοκρατικὸ.

Δὲν ἔχει σημασία ἂν κάτι εἶναι παλαιὸ ἢ σύγχρονο, ἂν ὀνομάζεται ἔτσι ἢ ἀλλιῶς. Σημασία ἔχει ἂν εἶναι καθ' ἑαυτὸ ἀξιο τιμῆς καὶ προβολῆς. Σὲ δύο περιπτώσεις ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος προχωρεῖ ἀπὸ τὴ χρονικὴ ἀξιολόγηση στὴν ποιοτικὴ ἀξία: «**Δὲν εἶναι σωστό, μᾶς λέει, ἀπὸ τὴ στιγμή πού ἦλθαν πράγματα νεώτερα καὶ τελειότερα, ἐμεῖς νὰ ξαναγυρίζουμε στὰ παλαιὰ καὶ νὰ ὑποδουλωνώμασθε σὲ χρονικοὺς περιορισμοὺς... Ἐκεῖνο πού προέχει εἶναι νὰ κυριαρχῇ στὴν προτίμησή μας ἀπὸ ὅλα ἡ ἀγάπη καὶ ἡ εἰρήνη**». Καὶ σὲ ἄλλο σημεῖο θὰ προσθέσει: «**Μὴ μοι λεγέτω τις, ὅτι ἔθος ἐστίν· ὅπου ἁμαρτία τολμᾶται, ἔθος μὴ μνησθῆς· ἀλλ' εἰ μὲν πονηρὰ τὰ γινόμενα, κἂν παλαιὸν ἔθος ἦ, κατάλυσσον· ἂν δὲ μὴ πονηρὰ, κἂν συνθήθεια μὴ ἦ, εἰσάγαγε καὶ καταφύτευσον**». Ὅχι ἐπομένως ὑποδούλωσι στὸν χρόνο, ἀλλὰ προτίμησι, ἄσχετα ἀπὸ νέο ἢ παλαιό, στὴν οὐσία, στὴν ποιότητα, στὴν ἀρετή.

Τὸν Θεὸ ἢ τὸν μαμωνᾶ;

«ΔΕΝ μπορεῖς νὰ παίξεις μὲ τὸ κτῆνος μέσα σου χωρίς νὰ ἀποκτηνωθεῖς πέρα γιὰ πέρα. Νὰ παίξεις μὲ τὸ ψέμα, χωρίς νὰ χάσεις τὴν ἰκανότητα τῆς ἀλήθειας. Νὰ παίξεις μὲ τὴν σκληρότητα, χωρίς νὰ χάσεις τὴν ἀπαλότητα τοῦ συναισθήματος. Ὅποιος θέλει νὰ ἔχει καθαρὸ τὸν κῆπο του, δὲν διατηρεῖ μέσα σ' αὐτὸν τόπο γιὰ ἀγριάδα».

Ἔτσι εἶναι. Δὲν μπορεῖς νὰ παίξεις «ἐν οὐ παικτοῖς». Δὲν μπορεῖς νὰ κάνεις παραχωρήσεις καὶ ὑποχωρήσεις μὲ τὸ ἀζημίωτο. Παίξεις μὲ τὴ φωτιὰ σήμερα; Πρόσεξε, γιατί θὰ παίξει καὶ ἡ φωτιὰ μὲ σένα αὔριο. Καὶ ὅπωςδήποτε εἶναι ἐπικίνδυνο τὸ παιχνίδι μὲ τὴ φωτιὰ. Ὅπως εἶναι ἐπίσης ἐπικίνδυνο νὰ παίξεις ἄφοβα μὲ ἓνα θηρίο καὶ μάλιστα στὸν κῶρο τῆς ψυχῆς. Δὲν εἶσαι πιὰ θηριοδασαστής. Γίνεσαι θηριάλωτος. Θήραμα στὰ δόντια τοῦ θηρίου.

Κι ὅμως πόσοι καὶ πόσοι τὸ θεωροῦν ἰκανότητα νὰ τὰ «βολεύουν» καὶ νὰ βολεύονται μὲ ὅλες τὶς καταστάσεις! Εἶναι οἱ ἄνθρωποι τοῦ διπλοῦ παιχνιδιοῦ. Οἱ διχασμένοι μὲ τὴ μοιρασμένη καρδιά. Θυμίζου ἐκείνους ποὺ ἀποδοκίμαζε μὲ τόση ἀποστροφή ὁ φλογερὸς προφήτης τῆς Π. Διαθήκης: «**Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἡλιοῦ: Ἔως πότε ὑμεῖς κωλανεῖτε ἐπ' ἀμφοτέροις ταῖς ἰγνύαις; Εἰ ἔστι Κύριος ὁ Θεός, πορεύεσθε ὀπίσω αὐτοῦ· εἰ δὲ ὁ Βάαλ, πορεύεσθε ὀπίσω αὐτοῦ**» (Γ' Βασιλ. ιη' 21). Τοὺς εἶπε δηλαδή: Ἔως πότε ἐσεῖς θὰ κωλαίνετε καὶ ἀπὸ τὰ δύο πόδια καὶ θὰ γέρνετε πότε ἀπὸ δῶ καὶ πότε ἀπὸ κεῖ; Ἄν ὁ Κύριος καὶ Θεός μας εἶναι ὁ ἀληθινός, ἀκολουθεῖστε τον. Ἄν ὅμως ὁ Βάαλ εἶναι ὁ πραγματικὸς θεός, λατρεῦστε αὐτόν.

Μήπως τὸ ἴδιο δὲν θὰ μπορούσε νὰ ἐπαναληφθεῖ καὶ σήμερα; Δὲν μπορεῖτε νὰ κουτσαίνετε καὶ ἀπὸ τὰ δύο πόδια. Δὲν μπορεῖτε νὰ κάνετε διπλὴ ζωή. Δὲν μπορεῖτε ἀδιάκοπα νὰ ὑποκρίνεσθε στοὺς ἄλλους. Νὰ τοὺς κοροϊδεύετε. Νὰ παρουσιάζεσθε στοὺς μὲν ἔτσι καὶ στοὺς ἄλλους διαφορετικά. Τώρα νὰ προβάλλετε τὶς θρησκευτικὲς σας πεποιθήσεις, τὶς ἠθικὲς ἀρχές, τὶς πνευματικὲς ἀξίες καὶ σὲ λίγο ὅλα αὐτὰ νὰ τὰ ἀρνεῖσθε ἢ νὰ τὰ προδίδετε μὲ τὴν ἀσυνεπὴ ζωή σας. Νὰ κάνετε ἔνοχους συμβιβασμούς. Καὶ λίγος Χριστὸς -ἐφόσον δὲν μᾶς κοστίζει- καὶ κάμποση ἀδικία καὶ κάποιο ψέμα καὶ μιὰ δόση ἀμαρτίας.

Ὁ Κύριός μας τὸ διακήρυξε καθαρὰ σὲ ὅλους ἐκείνους ποὺ νομίζουν, πὼς μπορούν νὰ συμβιβάζουν τὰ ἀσυμβίβαστα: «**Οὐδεὶς δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν... Οὐ δύνασθε Θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾶ**» (Ματθ. στ' 24). Καὶ

εἶναι ἀπόλυτα κατηγορηματικὸς, γιατί δὲν πρόκειται γιὰ ὁμορφο συνδυασμὸ καὶ συνύπαρξη. Πρόκειται γιὰ νόθευση, γιὰ ψεύτισμα. Σὲ τελευταία ἀνάλυση εἶναι ξεγέλασμα τοῦ ἑαυτοῦ μας. Καὶ δὲν ὑπάρχει χειρότερη κοροϊδία ἀπὸ αὐτή. Ὁ διχασμένος, ὁ διπρόσωπος ἄνθρωπος εἶναι ὁ τραγικὸς ἄνθρωπος.

Ἔτσι εἶναι. Δὲν μπορεῖς νὰ παίξεις μὲ τὸ κτῆνος ποὺ κρύβεις μέσα σου, νὰ τὸ ἀνέχεσαι, νὰ τὸ υποθάλπεις, νὰ τὸ καμαρώνεις ἴσως, χωρίς σιγὰ-σιγὰ νὰ ἀποκτηνωθεῖς. Ὅταν ἀντὶ νὰ τὸ υποτάξεις, νὰ τὸ ἐξοντώσεις κάποτε, ἐσὺ τὸ περιποιεῖσαι, τὸ τρέφεις, συμφιλιώνεσαι καὶ ἐξομιώνεσαι μαζί του, τότε χάνεις κάθε ἰκανότητα ἀντιστάσεως. Ἐκθηριώνεσαι.

Πόσες φορές ἀφήνουμε τὸν θυμὸ μας νὰ ξεσπάσει ἀσυγκράτητος! Καὶ ἀντὶ νὰ τὸν περιορίσουμε, διαρκῶς τὸν δικαιολογοῦμε. Οἱ ἄλλοι μᾶς βλέπουν καὶ δὲν μᾶς ἀναγνωρίζουν. Καὶ διερωτῶνται: Ἡ χριστιανικὴ τους ιδιότητα καθόλου δὲν τοὺς ἀγγίζει; Πὼς ἔγιναν θηρία ἀνήμερα; Παίζουμε μὲ τὴν σκληρότητα καὶ νομίζουμε, πὼς εἶναι δύσκολο νὰ χάσουμε τὴν ἀπαλότητα τοῦ συναισθήματος, τὴν λεπτότητα

Δὲν μπορεῖς νὰ παίξεις μὲ τὸ κτῆνος ποὺ κρύβεις μέσα σου, νὰ τὸ ἀνέχεσαι, νὰ τὸ υποθάλπεις, νὰ τὸ καμαρώνεις ἴσως, χωρίς σιγὰ-σιγὰ νὰ ἀποκτηνωθεῖς. Ὅταν ἀντὶ νὰ τὸ υποτάξεις, νὰ τὸ ἐξοντώσεις κάποτε, ἐσὺ τὸ περιποιεῖσαι, τὸ τρέφεις, συμφιλιώνεσαι καὶ ἐξομιώνεσαι μαζί του, τότε χάνεις κάθε ἰκανότητα ἀντιστάσεως.

τῆς καρδιάς, τὴν εὐαισθησία τῆς συνειδήσεως;

«Μὴ παίξεις μὲ τὸ ψέμα, γιατί θὰ χάσεις τὴν ἰκανότητα τῆς ἀλήθειας». Καὶ μεῖς νομίζουμε πὼς ὑπάρχουν ψέματα καὶ ψεματάκια ἀνώδυνα, μὲ τὰ ὁποῖα τακτοποιοῦνται τόσες ὑποθέσεις. Καὶ λησμονοῦμε τὸν κίνδυνο τῆς ἐξοικειώσεως μὲ τὸ ψέμα, μὲ τὸ ψεύτισμα, δηλαδή μὲ τὴν ἀπώλεια τῆς ἀλήθειας. Δὲν εἶναι μονάχα τὸ ψέμα. Εἶναι τὸ ψεύτισμα τοῦ χαρακτήρα ποὺ ἄρχισε. Ἡ «ἀγριάδα» ποὺ φύτρωσε καὶ μὲ τὸν καιρὸ θὰ ὀργιάζει στὸν κῆπο τῆς ψυχῆς. Ἐκεῖ ποὺ θὰ ἔπρεπε νὰ κελαῖδοῦν ἀηδόνια, τώρα θὰ λαλοῦν τὰ κλαψοπούλια τῆς νύχτας.

Προσοχή, λοιπόν. Ὅποιος θέλει νὰ ἔχει καθαρὸ τὸν κῆπο του, δὲν ἀφήνει καθόλου τόπο γιὰ ἀγριάδα. Οὔτε παίξει μὲ τὸ κτῆνος μέσα του.

«Εἶπε δὲ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς λέγων· ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου εὐφώρησεν ἡ χώρα· καὶ διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ λέγων· τί ποιήσω, ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ συνάξω τοὺς καρπούς μου; Καὶ εἶπε· τοῦτο ποιήσω· καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας καὶ μείζονας οἰκοδομήσω, καὶ συνάξω ἐκεῖ πάντα τὰ γεννήματά μου καὶ τὰ

ΚΥΡΙΑΚΗ 18 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Θ΄ ΛΟΥΚΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκᾶ ιβ΄ 16 - 21

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ἐφεσ. δ΄ 1-7

ἀγαθὰ μου, καὶ ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου· ψυχὴ, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά· ἀναπαύου, φάγε, πίε,

εὐφραίνου. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Θεός· ἄφρον, ταύτη τῇ νυκτὶ τὴν ψυχὴν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ δὲ ἠτοίμασας τίνι ἔσται; Οὕτως ὁ θησαυρίζων ἑαυτῷ, καὶ μὴ εἰς Θεὸν πλουτῶν».

Οἱ Ἀνοητοὶ

«Ἄ ἠτοίμασας, τίνι ἔσται;»

Ὁ ἄφρων πλούσιος ποὺ τόσο παραστατικὰ μᾶς ζωγράφησε ὁ Κύριος στὴ σημερινὴ εὐαγγελικὴ περικοπὴ εἶναι ὁ ἀντιπροσωπευτικὸς τύπος ὅλων τῶν ἀνθρώπων κάθε ἐποχῆς ποὺ ζητοῦν νὰ ἐξασφαλισθοῦν σ' αὐτὴ ἐδῶ τὴ ζωὴ. Καὶ λησμονοῦν ἢ διαγράφουν τὴν αἰωνιότητα. Ὁ ἀντιπροσωπευτικὸς τύπος ὅσων προσπαθοῦν μὲ κάθε μέσο, μὲ κάθε τρόπο νὰ θησαυρίσουν μόνο γιὰ τὸν ἑαυτό τους ἄφθονα ἀγαθὰ, ποὺ θὰ τοὺς δώσουν τὸ αἶσθημα τῆς ἀσφάλειας καὶ τῆς σιγουριᾶς, χωρὶς νὰ ἐνδιαφέρονται γιὰ κάτι ἀνώτερο.

Α) Ἡ ἀφροσύνη τους.

Εἶναι οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἀνεβαίνουν, γίνονται ἴσως γνωστοί, «**παράγοντες**» ὅπως λέγονται. Δέσμιοι ὅμως τῆς ὕλης, χωρὶς πνευματικὲς ἀνάγκες. Εἶναι ἔμποροι, εἶναι ἐπαγγελματίες, εἶναι ὑπάλληλοι, ἔχουν μιὰ ὁποιαδήποτε θέση, δὲν διαστάζουν ὅμως νὰ συκοφαντήσουν τοὺς ἄλλους, ἢ ὑπουλα νὰ μειώσουν τὴν καλὴ τους φήμη, γιὰ ν' ἀνεβοῦν οἱ ἴδιοι. Ἄλλοτε κολακεύουν τοὺς ἰσχυροὺς τῆς ἡμέρας, γιὰ ν' ἀποκτήσουν εὐνοίες, νὰ κατακτήσουν ἀξιώματα, ποὺ δὲν τοὺς ἀνήκουν, ποὺ δὲν ἔχουν τὴν ἱκανότητα νὰ ἐκπροσωπήσουν. Μεταχειρίζονται κάθε θεμιτὸ καὶ ἀθέμιτο μέσο καὶ φθάνουν πραγματικὰ σὲ ὑψηλὲς βαθμίδες.

Στὶς ἀρχὲς ἢ συνείδησὴ τους ἴσως διαμαρτύρεται γιὰ μιὰ τέτοια πορεία ζωῆς. Πιθανῶς τοὺς δείχνει τὸν κατήφορο, τὸ βάραθρο ποὺ καταρακουλῶν. Τοὺς λέει ὅτι οἱ νοθεῖες, οἱ ἀπάτες, οἱ κολακεῖες, μποροῦν νὰ τοὺς βοηθήσουν νὰ ἀνεβοῦν ἀλλά... Αὐτοὶ ὅμως πνίγουν αὐτὴ τὴ θεία φωνὴ καὶ συνεχίζουν τὴν πορεία τους. Πηγαίνουν κάποτε στὴν ἐκκλησίαν «γιὰ τὸ καλό», ἐκμεταλλεύονται ὅμως τοὺς ἄλλους.

Ἔτσι ἐξασφαλίζουν τιμές, πλοῦτη, μισθοὺς καλούς, συντάξεις παχυλές γιὰ τὸν ἑαυτό τους καὶ τοὺς δικούς τους. Ἄλλοι γίνονται ἰσχυροὶ οικονομικοὶ παράγοντες. Συσσωρεύουν ἑκατομμύρια, ἀποκτοῦν περιουσίες, δημιουργοῦν γύρω τους κόλακες. Μιὰ χαρὰ τὰ κατάφερα, ἴσως σκέπτονται. Μπράβο τους, ψιθυρίζουν κάποιοι γύρω τους...

Εἶναι ὅμως ὅλα αὐτὰ δεῖγμα πραγματικῆς εὐτυχίας; Εἶναι ἀρκετὰ νὰ τοὺς «ἐξασφαλίσουν»

γιὰ πάντα; Τί ἀπὸ ὅλα αὐτὰ θὰ τοὺς συνοδεύσει στὸ αἰώνιο ταξίδι;

Β) Ὁ προσωπικὸς μας λογαριασμός.

Ὅλοι αὐτοὶ οἱ «ἐξασφαλισμένοι», ὅπως γράφει ἓνας σύγχρονος πνευματικὸς ἀγωνιστής, τὰ ἔχουν τακτοποιήσει θαυμάσια ὅλα! ἔχουν ἀφήσει ὅμως σὲ μιὰ τράπεζα ἀτακτοποίητο ἓνα λογαριασμό: Τὸν προσωπικὸ τους λογαριασμὸ στὴν τράπεζα τοῦ Θεοῦ. Μόχθησαν, κουράστηκαν, καταπάτησαν τὴ συνείδησὴ τους. Μὲ μιὰ ὅμως λανθασμένη προοπτικὴ: ὅτι τὰ πάντα τελειώνουν στὸν τάφο. Ὅτι δὲν ὑπάρχει ἄλλη ζωὴ, ὅπου θὰ ἀποδοθεῖ δικαιοσύνη.

Κι ὅταν ἔρχεται ἡ ὥρα τους, ἡ ὥρα τῆς κρίσεώς τους, οἱ μεγάλοι αὐτοὶ ἐπιτυχημένοι τῆς ζωῆς, ἀποδεικνύονται οἱ μεγαλύτεροι καὶ τραγικότεροι ἀποτυχημένοι. Γιατὶ ἡ τακτοποίηση τοῦ προσωπικοῦ μας λογαριασμοῦ στὴν τράπεζα τοῦ Οὐρανοῦ ἀρχίζει ἀπὸ ἐδῶ κάτω.

Δὲν λέει κανεὶς πὼς εἶναι λάθος νὰ κάνουμε σχέδια γιὰ τὸ μέλλον. Τὸ δικό μας καὶ τῶν δικῶν μας. Νὰ τρέφουμε εὐγενεῖς φιλοδοξίες καὶ βλέψεις. Ἐκεῖνο στὸ ὁποῖο ἀντιτίθεται τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ παραγνώριση τοῦ θείου παράγοντα, ἡ παράλειψη τῆς ἀγάπης, ἡ ἄρνηση τῆς πίστεως στὴν αἰωνιότητα, ἡ ἀλαζονεία καὶ τὸ ἀποκλειστικὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὸν ἑαυτό μας. Ὅ,τι ἀκριβῶς ἔκανε ὁ ἄφρων πλούσιος τῆς παραβολῆς.

Ἡ ψυχὴ ὅμως, στὴν ὁποία ἀπευθυνόταν, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ νιώσει ἱκανοποίηση καὶ εὐτυχία μὲ τὴν ἀπόλαυση μόνο τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν. Γι' αὐτὸ ἦταν ταραγμένη κι ἀνήσυχη. Καὶ συνεχῶς κατατρωγόταν ἀπὸ τὴν σκέψη: «**τί ποιήσω...**»

Ἡ ψυχὴ, γιὰ νὰ βρεῖ ἱκανοποίηση χρειάζεται τροφοδοσίαν πνευματικὴ μὲ τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ, μὲ τὴ λατρεία, μὲ τὴ μυστηριακὴ ζωὴ, μὲ τὸ καθημερινὸ βίωμα τοῦ θείου θελήματος. Ἔτσι μόνο ὁ ἄνθρωπος θὰ ζεῖ στὴ γῆ αὐτῇ, θὰ ἐργάζεται, θὰ φέρεται ὡς πολίτης ὅμως τοῦ Οὐρανοῦ. Δὲν θὰ γίνεται δέσμιος τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν. Δὲν θὰ ἐνδιαφέρεται μόνο νὰ ἐξασφαλισθεῖ στὴν προσωρινὴ τούτη ζωὴ. Τὸ ἐνδιαφέρον του, οἱ προσπάθειές του, ὁ ἀγώνας του, θὰ ἀποβλέπουν νὰ εἶναι πάντα τακτοποιημένος στὴν τράπεζα τοῦ Οὐρανοῦ.

«Καὶ ἐπηρώτησέ τις αὐτὸν ἄρχων λέγων· διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ

Ἰησοῦς· τί μὲ λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἷς, ὁ Θεός. Τὰς ἐντολάς οἶδας· μὴ μοιχεύσης, μὴ φονεύσης, μὴ κλέψης, μὴ ψευδομαρτυρήσης, τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου. Ὁ δὲ εἶπε· ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου. Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ἔτι ἔν σοι λείπει· πάντα ὅσα ἔχεις πώλησον καὶ διάδος πτωχοῖς, καὶ ἔξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, καὶ

ΚΥΡΙΑΚΗ 25 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

ΙΓ΄ ΛΟΥΚΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκᾶ ἰη΄ 18 - 27

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Γαλ. γ΄ 23 - δ΄ 5

δεῦρο ἀκολουθεῖ μοι.

Ὁ δὲ ἀκούσας ταῦτα περίλυπος ἐγένετο· ἦν γὰρ πλούσιος σφόδρα. Ἴδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰη-

σοῦς περίλυπον γενόμενον εἶπε· πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰσελεύσονται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ! Εὐκοπώτερον γὰρ ἔστι κάμηλον διὰ τρυμαλιᾶς ραφίδος εἰσελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν. Εἶπον δὲ οἱ ἀκούσαντες· καὶ τίς δύναται σωθῆναι; Ὁ δὲ εἶπε· τὰ ἀδύνατα παρά ἀνθρώποις δυνατὰ παρά τῷ Θεῷ ἔστιν».

ΟΙ ΑΥΤΑΠΑΤΕΣ

«Ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου».

Εἶναι συγκινητικὸ νὰ παρουσιάζεται ἓνας νέος καὶ μάλιστα ἄρχοντας καὶ νὰ ὑποστηρίζει ὅτι «**ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου**». Ὑπὸ τὸν ὄρον ὅμως ὅτι δὲν θὰ εἶναι μιὰ πρόχειρη καὶ ἐπιπόλαια ὁμολογία, μιὰ μαρτυρία ἔξω ἀπὸ τὰ πράγματα, ἀλλὰ προσεκτικὴ καὶ βαθιὰ καὶ φωτισμένη ἀπὸ τὴ θεία ἀλήθεια. Δὲν συνέβη ὅμως τὸ ἴδιο καὶ μὲ τὸν νέο τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου. Γιατὶ δυστυχῶς, ἐνῶ βεβαίως ὅτι ὅλα τὰ ἐφάρμοσε ἀπὸ μικρὸς, βρισκόταν στὴν ψευδαίσθησι καὶ στὴν αὐταπάτη. Καὶ μόλις ὁ Κύριος τοῦ πρότεινε νὰ φθάσει στὴν κορυφή, αὐτὸς ἔγινε «**περίλυπος**».

A) Φαινόμενο συνηθισμένο.

Τὸ φαινόμενο αὐτὸ εἶναι πολὺ συνηθισμένο. Ὁ ἄνθρωπος ζεῖ συχνὰ μέσα στὴν ψευδαίσθησι. Ἐχει κάποια «**ψυχία**» ἀρετῆς καὶ νομίζει ὅτι κατέχει τὸ πλήρωμα τῆς ἀρετῆς. Καὶ κάποτε μάλιστα λένε: «**μακάρι ὅλοι νὰ ἦταν σὰν καὶ μένα!**» Καὶ τὸ ὑποστηρίζουν αὐτὸ γιατί «**δὲν ἔκλεψαν, δὲν φόνευσαν**». Συγχρόνως ὅμως μπορεῖ νὰ κηλιδώνουν ὀνόματα συνεργατῶν καὶ φίλων, νὰ συκοφαντοῦν, νὰ διαβάλλουν. Μπορεῖ νὰ ἀφήνουν τὸν ἄρρωστο νὰ πεθαίνει, τὸ διπλανό τους νὰ δυστυχεῖ, τὸν ἄνθρωπο ποὺ ἔχουν στὴ δουλειά τους νὰ ὑποφέρει.

Ἄλλοι πάλι, ἐπειδὴ δὲν πηγαίνουν στὰ δικαστήρια νὰ ψευδομαρτυρήσουν, μένουν μὲ τὴν ἀπατηλὴν ἰδέαν πῶς εἶναι ἐντάξει ἀπέναντι στοῦ θεοῦ νόμο. Καὶ τὴν ἴδια στιγμὴ δὲν ἔχουν δυσκολία νὰ χρησιμοποιοῦν τὸ ψέμα στὴ δουλειά καὶ στοῦ σπιτί τους.

Διαμαρτύρονται γιατί τὰ παιδιὰ τους παίρνουν δρόμο ἄσχημο, δὲν ἀναλαμβάνουν ὅμως τὴν εὐθύνη μιᾶς προσωπικῆς τους αὐτοκριτικῆς ποὺ θὰ τοὺς ἀποκαλύψει τὴ δική τους ἐνοχί.

Πολλοὶ νομίζουν πῶς εἶναι ἐντάξει ἀπέναντι στοῦ νόμο τοῦ Θεοῦ, χωρίζοντας τὶς θεῖες ἐντολὰς σὲ οὐσιώδεις καὶ ἐπουσιώδεις καὶ νομίζοντας ἔτσι ὅτι μποροῦν νὰ προσέχουν μερικὲς καὶ ἄλλες νὰ τὶς ἀπορρίπτουν καὶ νὰ τὶς παραβαίνουν.

B) Μεγάλος κίνδυνος.

Ἀλοίμονο ὅμως! Ἐτσι ὁ ἄνθρωπος κινδυνεύει νὰ χάσει τὴ σωτηρία του. Νὰ ἀποξενωθεῖ τελείως ἀπὸ τὸ Χριστό. Νὰ στερηθεῖ τῆς χάριτος ποὺ ἀγιάζει καὶ σώζει τὸν ἄνθρωπο, ὅπως συνέβη μὲ τὸ νέο τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου. Ἐνα πάθος εἶχε, τὴ φιλοχρηματία. Καὶ τὰ ἔχασε ὅλα. **Ἐν σοι λείπει**, τοῦ τόνισε ὁ θεῖος Διδάσκαλος.

Ὁ ἴδιος κίνδυνος ὑπάρχει καὶ στὸν καθένα ποὺ νομίζει ὅτι εἶναι τέλειος ἐπειδὴ ἀποφεύγει μερικὰ βαριὰ ἁμαρτήματα. Ἐνῶ παραλείπει τόσα ἄλλα καθήκοντα. Ὁ σωστὸς Χριστιανὸς γνωρίζει ὅτι ἔχει τόσες ἐλλείψεις. Καὶ γιὰ νὰ κερδίσει τὸν ἀγῶνα τῆς ἀρετῆς στὴ ζωὴ αὐτὴ καὶ τὴν αἰωνιότητα, πρέπει νὰ κατορθώσει καὶ πολλὰς ἄλλες. Νὰ αὐξήσει ἀκόμα ἄλλες ποὺ τὶς ἔχει σὲ μικρὸ βαθμὸ. Τότε δὲν μένει ἥσυχος, δὲν ἐπαναπαύεται ὅτι δὲν σκότωσε καὶ δὲν καταχράσθηκε καὶ δὲν καταπάτησε τὴν τιμὴ τοῦ ἄλλου. Ἀλλὰ ἀγωνίζεται συνεχῶς καὶ ἐντατικὰ γιὰ νὰ γίνετα ὅλο καὶ πιὸ δίκαιος, πιὸ ἐντιμος, ἄνθρωπος ἀγάπης καὶ θυσίας.

Ὅχι, λοιπόν, ἄνθρωποι αὐταπάτης καὶ ψευδαισθήσεων. Ἀλλὰ ἄνθρωποι, Χριστιανοί, μὲ αὐτογνωσία. Εὐτυχισμένος ὅποιος ἔχει αὐτὴ τὴν ἀρετή. Παρακολουθεῖ τὴν πνευματικὴ του πορεία, γνωρίζει τὶς ἐλλείψεις του, τὰ ἐλαττώματά του. Δὲν ξεγελά τὸν ἑαυτό του ὅτι εἶναι τέλειος, ἐπειδὴ προσέχει σὲ μερικὰ βασικὰ πράγματα. Ἀλλὰ ἀγωνίζεται νὰ ἐφαρμόσει ὅλο τὸ νόμο τοῦ Θεοῦ, χωρὶς συμβιβασμοὺς καὶ ὑποχωρήσεις.

Βέβαια, ἓνας τέτοιος ἀγῶνας οὔτε εὐκόλος εἶναι, οὔτε μικρῆς διάρκειας. Εἶναι δύσκολος καὶ πολυχρόνιος. Γιατὶ ἀποβλέπει σὲ κάτι τὸ μεγάλο, τὸ ὑπέροχο. Στὸ νὰ ξεριζώσει ἀδυναμίες καὶ πάθη καὶ κακίες καὶ νὰ φυτέψει ἀρετὲς δύσκολες καὶ μεγάλες, ποὺ ζητοῦν αὐταπάτη καὶ πνεῦμα θυσίας. Εἶναι ὅμως ἀπαραίτητος ἓνας τέτοιος ἀγῶνας γιὰ τὴν προσωπικὴ μας τελείωση ὅσο καὶ γιὰ τὴν ἀνύψωση καὶ ἐξυγίανση τῆς κοινωνίας μας καὶ τὴν κατάκτηση τῆς αἰωνιότητος.

Γιὰ τὴν ἐξύψωση τῆς γυναίκα

Ἡ 25η Νοεμβρίου εἶναι ἡμέρα ἀφιερωμένη στὴν καταπολέμηση τῆς βίας κατὰ τῶν γυναικῶν. Ὁ ἀπολογισμός, σίγμα γιὰ τὴν ἐποχὴ μας, τραγικός. «*Ἀπειλή, ταπείνωση, ξυλοδαρμός, βιασμός. Ἀνθρώπινες τραγωδίες, ἐγκλωβισμένες στοὺς τοίχους τῆς οἰκογενειακῆς θαλπωρῆς... Τὸ κοινωνικὸ σίγμα ἐχθρὸς τῆς καταγγελίας, τῆς δημοσιοποίησης. Γυναῖκες σὲ ὅλο τὸν κόσμον ὑφίστανται τρομερὴ κακοποίηση, σύμφωνα μὲ τὴν ὀργάνωση Διεθνῆς Ἀμνηστία. Ὅπως ἐπισημαίνεται, σὲ σχετικὴ ἔκθεση, περίπου ἓνα δισεκατομμύριο γυναῖκες κακοποιοῦνται, συχνὰ ἀπὸ φιλικὸ πρόσωπο ἢ μέλος τῆς οἰκογένειας... Στὴν Ἑλλάδα τὰ τελευταῖα χρόνια τὰ θύματα ἔχουν πολλαπλασιασθεῖ».*

Καὶ ὅλα αὐτὰ στὴν αὐγὴ τοῦ 21ου αἰώνα. Παρὰ τίς κάποιες κατακτήσεις τῶν γυναικῶν καὶ μὲ τὰ φεμινιστικὰ κινήματα σὲ πλήρη δράση, ἔχουμε ὀπισθοδρόμηση στὶς προχριστιανικὲς ἐποχές. Ἡ βαθύτερη αἰτία; Ὁ ἄνθρωπος τῆς ἐποχῆς μας θέλησε νὰ οἰκοδομήσει τὸ μεγάλοπρεπο οἰκοδόμημα τοῦ πολιτισμοῦ στὴν ἄρνηση τῶν πνευματικῶν καὶ ἠθικῶν ἀξιών. Παραμέρισε τὸν Χριστιανισμό καὶ τὴ διδασκαλία του. Πίστεψε πὼς θὰ ἐξυψώσει τὴ γυναῖκα μὲ τὴν ὑποτίμηση τοῦ ἱεροῦ θεσμοῦ τοῦ γάμου καὶ τῆς οἰκογένειας, μὲ τὸ εὐκόλο διαζύγιο, μὲ τὴν νομιμοποίηση τῶν ἀμβλώσεων. Καὶ τὰ ἀποτελέσματα;

Ἀλλὰ, ἔστω καὶ τώρα, θὰ θελήσουμε νὰ ἀναγνωρίσουμε μερικὲς ἀλήθειες; Καὶ πρῶτα-πρῶτα. Τὸ νὰ μάχεται ἓνας ἄνδρας τὸν Χριστιανισμό ἢ νὰ τὸν περιφρονεῖ εἶναι βέβαια κακό. Τὸ νὰ κάνει ὅμως τὸ ἴδιο μιὰ γυναῖκα εἶναι τραγικό. Δείχνει πὼς δὲν κατάλαβε τίποτα γιὰ τὴν τιμητικὴ θέση ποὺ τὴν ἀνέβασε. Γιατὶ ἂν ὁ ἄνδρας ὀφείλει πολλὰ στὸν Χριστιανισμό, ἡ γυναῖκα τοῦ χρωστᾷ

τὸ πᾶν.

Τὴν ἀληθινὴ ἐξύψωση τῆς γυναίκα τὴν πραγματοποίησε ὁ Χριστιανισμός. Κήρυξε ἐπανάσταση μὲ τὴν ἐμφάνισή του. Πῆρε τὴν γυναῖκα, ποὺ τῆς ἀμφισβητοῦσαν τότε καὶ τὴν ἀνθρώπινη ὑπόσταση, καὶ τὴν ἀνέβασε τόσο ψηλά. Τὸ πρῶτο καὶ μεγάλο βῆμα ἔγινε μὲ τὴν ἐνανθρώπηση τοῦ Σωτῆρα Χριστοῦ. Ὁ Θεὸς γίνεται ἄνθρωπος καὶ γεννᾶται ἀπὸ μιὰ γυναῖκα, τὴν ταπεινὴ κόρη τῆς Ναζαρέτ. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ἀνεβάζει τὸ γυναικεῖο φύλο πάνω καὶ ἀπὸ τὰ ἀγγελικὰ τάγματα.

Ἡ γυναῖκα δὲν εἶναι πιά τὸ ἀντικείμενο τῆς περιφρόνησης, τῆς ἐκμετάλλευσης, τοῦ κορεσμοῦ τῶν παθῶν. Στὸ πρόσωπο τῆς Θεοτόκου μπορεῖ νὰ καυχᾶται στὸ ἐξῆς ἢ κάθε γυναῖκα. Ἐγινε προσωπικότητα μοναδική. Ἡ κάθε γυναῖκα, ἢ κάθε μητέρα, ἢ κάθε κόρη, ἔχει μητέρα καὶ ἀδελφὴ τὴν Παναγία, αὐτὴν, ποὺ, στὸ πέρασμα τῶν αἰώνων, δέχεται τὸν ἀπέραντο σεβασμὸ καὶ τὴν ἀγάπη ὅλων τῶν Χριστιανῶν. Ποιὸς πιά, μέλος τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, μπορεῖ νὰ περιφρονεῖ τὴν γυναῖκα; Ὁ κάθε ἄνδρας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἀτενίζοντας τὴ μορφή τῆς Παναγίας, μάθαινε ὅτι οἱ γυναῖκες δὲν εἶναι ἀντικείμενα ἐκμετάλλευσης. Εἶναι προσωπικότητες, ἀτίμητες ψυχές, ἀξίες σεβασμοῦ, προστασίας καὶ ἀγάπης. Μὲ τὸν Χριστιανισμό δημιουργοῦνται σχέσεις ἱερέ, ἀλληλοσεβασμοῦ, ἀνά-

μεσα στὰ δύο φύλα. «**Οὐκ ἐνὶ ἄρσεν καὶ θῆλυ· πάντες γὰρ ὑμεῖς εἷς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ**» (Γαλάτ. γ' 28).

Καὶ μόνο αὐτὰ; Τί ἦταν ὡς τότε ὁ γάμος; Καὶ τί εἶναι σήμερα γιὰ τοὺς μακρὰν τοῦ Χριστοῦ; Ἐνας ἐφήμερος συναγελασμός, χωρὶς κανένα ἱερὸ δεσμό. Καὶ ἔρχεται ὁ Χριστιανισμός καὶ ἀνεβάζει τὸν γάμο σὲ μυστήριο. Νυμφαγωγὸς δὲν εἶναι πιά ὁ ἄνθρωπος. Εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Χριστός. Οἱ δεσμοὶ ποὺ συνδέουν τὸν ἄνδρα καὶ τὴν γυναῖκα εἶναι ἀδιάσπαστοι. Τοὺς συνδέει ὁ Θεός. Καὶ «**οὓς ὁ Θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω**» (Ματθ. 19' 6).

Νὰ μιλήσουμε γιὰ τὴ θέση ποὺ ἔδωσε γενικότερα ὁ Χριστιανισμός στὴ γυναῖκα; Δὲν εἶναι τοῦ παρόντος. Θὰ ἀξιζε ὅμως νὰ σκεφθοῦν ὅλες ἐκεῖνες ποὺ καυχῶνται γιὰ τίς κατακτήσεις τοῦ φεμινισμοῦ καὶ τῆς χειραφέτησης, ποιά κοινωνικὴ ἀποστολὴ ἐκπλήρωσε ἡ γυναῖκα ὡς κοινωνικὴ ἐργάτρια, κάτω ἀπὸ τὴν ἔμπνευση τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης! Ἀπὸ τὸ περιθώριο καὶ τὴν ἀπαξίωση βρέθηκε στὴν πρωτοπορία τῶν ἔργων τῆς ἀγάπης.

Ἔτσι εἶναι. Ἡ γυναῖκα, ἰδιαίτερα, μὲ τὴν πίστη καὶ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ, στέκεται γενναία στὶς δυσκολίες τῆς ζωῆς. Δὲν προσφέρεται εὐκόλο θῦμα στὴν κακοποίηση καὶ τὸν ἐξευτελισμό.

ZOH

Ἐκδόσεις: Ἀδελφότης Θεολόγων ἢ «ΖΩΗ» Σ.Α., Ἰπποκράτους 189, 114 72 Ἀθήναι.
Τηλ.: 210 64 28 331, FAX: 210 64 63 606.
Διευθυντὴς Συντάξεως: Γεώργιος Β. Μελέτης, Ἰπποκράτους 189, 114 72 Ἀθήναι.
Ἐκτύπωση: «Λυχνία Α.Ε.», Ἀνδραβίδας 7, 136 71 Χαμόμυλο - Ἀχαρνῶν.
Τηλ.: 210 3410436, FAX: 210 3425967, www.lychnia.com
ΚΩΔΙΚΟΣ: 01 1290

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: 10 €

Ἀποστέλλεται μὲ ἐπιταγὴ ἢ εἰς γραμματόσημα εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Περιοδικοῦ:
Ἰπποκράτους 189, 114 72 ΑΘΗΝΑΙ ἢ καταβάλλεται εἰς τὰ Βιβλιοπωλεῖα μας.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ (ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ) Γιὰ ὅλες τίς χώρες: 25 € Κύπρος: 15 €

«Εξέλιπε τὸ ὕδωρ ἐκ τοῦ ἀσκοῦ...» (Γενέσ. κα' 15)

Πάντοτε επίκαιρος καὶ διδακτικὸς ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, μᾶς στέλνει μηνύματα ἰδιαίτερα χρήσιμα καὶ γιὰ τὴν ἐποχὴ μας. Στὴν Παλαιὰ Διαθήκη, στὸ βιβλίο τῆς Γενέσεως, περιγράφεται ἡ τραγικὴ κατάσταση στὴν ὁποία βρέθηκε ἡ Ἄγαρ. Μαζὶ μὲ τὸ παιδί της, τὸν Ἰσμαήλ, περιπλανιόταν στὴν ἔρημο. Τὰ ἐφόδιά της ἄρχισαν νὰ λιγοστεύουν. Καὶ ἡ κατάσταση τῆς ἔγινε τραγικὴ, ὅταν τῆς τελείωσε τὸ νερὸ ἀπὸ τὸ ἀσκὶ ποὺ κουβαλοῦσε μαζὶ της.

Τί θὰ κάνει τώρα χωρὶς νερὸ, μέσα στὴν ἔρημο, κάτω ἀπὸ τὶς καυτερὲς ἀκτίνες τοῦ ἡλίου; Πῶς θὰ ἀτενίσει τὸ παιδί της ἀφυδατωμένο νὰ σβήνει ἐκεῖ στὴν ἀφιλόξενη ἐρημιὰ; Μητέρα εἶναι καὶ δὲν ἀντέχει νὰ βλέπει τὸ παιδί της νὰ ψυχορραγεῖ, χωρὶς νὰ μπορεῖ καμιά βοήθεια νὰ τοῦ προσφέρει. Ἐνα πράγμα τῆς χρειάζεται, τὸ νερὸ.

Ποῦ ὅμως νὰ τὸ βρεῖ στὴν καρδιὰ ἐκείνη τῆς ἐρήμου; Νερὸ δὲν ὑπάρχει πουθενά. Ἐτσι νομίζει. Γι' αὐτὸ ὑπάρχει ἄφθονη ἀπελπισία. Καὶ σ' αὐτὴν παραδίνεται χωρὶς ἀντίσταση. Καὶ σ' αὐτὴν θέλει νὰ παραδώσει τώρα καὶ τὸ παιδί της. **«Εξέλιπε τὸ ὕδωρ ἐκ τοῦ ἀσκοῦ καὶ ἔρριψε τὸ παιδίον ὑποκάτω μιᾶς ἐλάτης»** (Γενέσ. κα' 15). Καὶ τότε ἀναλύθηκε σὲ δάκρυα.

Μιὰ ἀπελπισμένη μάνα. Ἐνα ἐξαντλημένο καὶ ἐτοιμοθάνατο παιδί. Ἐνα ἀσκὶ ἄδειο ἀπὸ νερὸ. Ἐνας ἡλιος καυτερὸς καὶ ἐξοντωτικός. Τέσσερα στοιχεῖα ἀπογνώσεως συνθέτουν τὸ μελαγχολικὸ ἐκεῖνο τοπίο, ποὺ θὰ θύμιζε ἀρχαία τραγωδία. Καὶ σὰν λύση δὲν φαίνεται καμιά ἄλλη ἀπὸ τὴν τραγικότητα τοῦ θανάτου.

Ὅλα αὐτὰ πραγματικά, ψηλαφητά, ἀδιαμφισβήτητα. Ἐνα ὅμως εἶχε λησμονηθεῖ: Ἡ πραγματικότητα τοῦ Θεοῦ, ἡ παντοδυναμία Του, ἡ πανταχοῦ παρουσία Του. Καὶ αὐτὴ εἶναι πάντα ἡ πιὸ ἰσχυρὴ. Καὶ αὐτὴ, στὴν συγκεκριμένη περίπτωση, ὅπως καὶ σὲ τόσες ἄλλες, ἀνέτρεψε ὅλα τα ἀπογοητευτικὰ δεδομένα. Ἄνοιξε τὰ μάτια τῆς Ἄγαρ καὶ τῆς φανέρωσε αὐτό, ποὺ ἡ ἀπελπισία δὲν ἄφηνε νὰ δεῖ. Νὰ δεῖ τὴν παρουσία τοῦ Θεοῦ, ποὺ παρουσιάζει ὁάσεις στὴν ἐρημιὰ, πηγὰδια γεμάτα στὴν ξηρασία.

Ἐκεῖ στὴν ἐρημιὰ ἀντίχρησε παρήγορη καὶ ἐνισχυτικὴ ἡ φωνὴ τοῦ οὐρανοῦ: Τί σοῦ συμβαίνει Ἄγαρ; Μὴ φοβᾶσαι. Ὁ Θεὸς ἄκουσε τὴ φωνὴ τοῦ παιδιοῦ σου. Εἶδε τὸ δράμα του, τὴν τραγικὴ κατάσταση τοῦ. Σήκω πάνω. Πάρε τὸ παιδί σου. Κράτησέ το. Αὐτὸ τὸ παιδί, ὄχι μονάχα δὲν θὰ χαθεῖ σ' αὐτὴν ἐδῶ τὴν ἐρημιὰ, ἀλλὰ θὰ τὸ ἀναδείξω σὲ γενάρχη μεγάλου ἔθνους.

«Καὶ ἀνέωξεν ὁ Θεὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς καὶ εἶδε φρέαρ ὕδατος ζῶντος καὶ ἐπορεύθη καὶ ἔπλησε τὸν ἀσκὸν ὕδατος καὶ ἐπότισε τὸ παιδίον» (Γενέσ. κα' 19).

Ἄνοιξε, Ἄγαρ, τὰ μάτια σου καὶ κοίτα. Πρόσεξε

τὰ θαυμάσια τοῦ Θεοῦ. Μὴν ἀφήνεις τὴν ἀπελπισία νὰ σοῦ κλείσει τὸ ὀπτικό σου πεδίο. Ἐσὺ θρηνολογεῖς γιὰ τὸ ἄδειο σου ἀσκὶ καὶ δίπλα σου βρίσκεται ὀλόκληρη πηγὴ, ποὺ ἀναβλύζει δροσερὸ νερὸ. Καὶ δὲν τὸ βλέπεις. Καὶ κινδυνεύεις ἀπὸ τὴν ἀπόγνωση καὶ σὺ καὶ τὸ παιδί σου.

Πόσες φορές καὶ μεῖς κινδυνεύουμε ἀπὸ τὸ σαρᾶκι τῆς ὀλιγοπιστίας, ποὺ ροκανίζει ὄχι μόνο τὴν πνευματικὴ μας ζωὴ, ἀλλὰ καὶ τὴν σωματικὴ μας ὑγεία καὶ τὴν ψυχικὴ μας εὐεξία! Σὲ κάθε δυσκολία, σὲ κάθε ἀντιξοότητα, σὲ κάθε δοκιμασία, κοιτάζουμε μονάχα τὸ ἄδειο μας ἀσκὶ καὶ δὲν βλέπουμε καθόλου τὶς ἀστείρευτες πηγὲς τοῦ Θεοῦ. Τὸν ὀνομάζουμε Πατέρα καὶ πάνω στὰ πράγματα δὲν τὸν ἀναγνωρίζουμε ὡς Πατέρα. Τὸν λέμε Παντοκράτορα καὶ δὲν πιστεύουμε στὴν παντοδυναμία Του. Ἐχουμε τόσες φορές δεῖ ζωντανὴ τὴν παρουσία Του καὶ τὴν ἀγαθὴ πρόνοιά Του στὴ ζωὴ μας καὶ τὴν λησμονοῦμε, τότε ἀκριβῶς ποὺ θὰ ἔπρεπε νὰ τὴν θυμόμαστε. Νὰ θυμόμαστε ὅτι, στὴν ἔρημό μας καὶ στὰ ἄδεια μας ἀσκιά, ὁ Θεὸς ἀπαντᾷ μὲ τὶς ἀστείρευτες πηγὲς Του, τὶς πηγὲς τοῦ ἐλέους καὶ τῆς φιλανθρωπίας Του.

Κι ἂν ὁ ὀρίζοντας τῆς ψυχῆς μας σκοτεινιάζει.

Κι ἂν ὁ ἡλιος τῆς χαρᾶς κρύβεται καὶ οὔτε ἓνα ἀστέρι ἐλπίδας δὲν στέλνει τὶς παρήγορες καὶ ἐνισχυτικὲς ἀκτίνες του. Κι ἂν ἀπανωτὰ ἔρχονται τὰ χτυπήματα τῆς ζωῆς. Ὅμως ὅλα εἶναι πρόσκαιρα καὶ παροδικὰ καὶ συχνὰ φαινομενικά. Τὰ σύννεφα θὰ διαλυθοῦν καὶ ὁ ἡλιος καὶ πάλι θὰ φανεῖ. Τὸ **«στενά μοι πάντοθεν σφόδρα»** (Β' Βασιλ. κδ' 14) δὲν διαρκεῖ γιὰ πάντα. Ἡ δοκιμασία θὰ περάσει. Ὁ στοργικὸς Πατέρας μας γνωρίζει νὰ δίνει τὶς καλύτερες καὶ συμφερότερες λύσεις. Προσφέρει διέξοδο στὸ ἀδιέξοδο. Ἐρχεται καὶ μᾶς λέει πῶς «ἐδῶ εἶμαι, πολὺ κοντά σας, δίπλα σας. Εἶμαι ὁ Πατέρας σας. Ὅμως ἡ ὀλιγοπιστία σας δὲν σᾶς ἀφήνει νὰ μὲ δεῖτε. Νὰ δεῖτε ὁάσεις στὴν ἐρημιὰ. Νὰ **ἀντλήσετε ὕδωρ μετ' εὐφροσύνης**» ἀπὸ τὶς ἀστείρευτες πηγὲς τῆς ἀγάπης μου. Νὰ σβήσετε τὴν βασανιστικὴ δίψα σας καὶ νὰ πλημμυρίσετε ἀπὸ τὴν οὐράνια χαρὰ καὶ ἐλπίδα».

Ἄν ὁ ἡλιος τῆς χαρᾶς κρύβεται καὶ οὔτε ἓνα ἀστέρι ἐλπίδας δὲν στέλνει τὶς παρήγορες καὶ ἐνισχυτικὲς ἀκτίνες του. Κι ἂν ἀπανωτὰ ἔρχονται τὰ χτυπήματα τῆς ζωῆς. Ὅμως ὅλα εἶναι πρόσκαιρα καὶ παροδικὰ καὶ συχνὰ φαινομενικά. Τὰ σύννεφα θὰ διαλυθοῦν καὶ ὁ ἡλιος καὶ πάλι θὰ φανεῖ.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

Η ΣΙΩΠΗ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΕΝΟΧΗ

Είναι πλέον σὲ ὅλους φανερό, ὅτι οἱ σχέσεις Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας διαρκῶς ὀξύνονται. Ἡ Κυβέρνηση φέρεται ἐνοχλημένη, ὁσάκις ἡ Ἐκκλησία τολμάει νὰ προφέρει λόγο οὐσιαστικὸ καὶ νὰ ἀγκαλιάσει τὰ φλέγοντα σύγχρονα προβλήματα. Ἀλλὰ γιατί; Δὲν εἶναι ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη ἡ ζωντανὴ παρουσία τῆς Ἐκκλησίας γι' αὐτὸν τὸν τλαιπωρημένο καὶ ἐγκαταλελειμμένο, ἐν πολλοῖς, ἀπὸ τὴν ἡγεσία τοῦ λαοῦ; Τί πιὸ φυσικὸ πράγμα; Κατακριτέα εἶναι ἡ ἄρθρωση λόγου ἢ ἡ σιωπὴ ποὺ σημαίνει ἐνοχὴ; Δὲν τὸ βλέπουμε καὶ δὲν τὸ ζοῦμε καθημερινά, ὅτι ἡ σύγχρονη πραγματικότητα εἶναι πολλαπλῶς ἀνησυχητικὴ, κρίσιμη; Ζητάει ἀνθρώπους ποὺ θὰ τὴν πάρουν σοβαρὰ καὶ ὑπεύθυνα. Πῶς μπορεῖ ἓνας ὑπεύθυνος πνευματικὸς ἡγέτης νὰ ἀδρανεῖ καὶ νὰ δίνει **«ὕπνον τοῖς ὀφθαλμοῖς του καὶ τοῖς βλεφάρους του νυσταγμὸν καὶ ἀνάπαυσιν τοῖς κροτάφοις του»** (Ψαλμ. 131, 4), ὅταν διακυβεύονται ἀτίμητες ψυχές; *«Ὀλη τὴ νύχτα ὁ προεστὼς δὲν πρέπει νὰ κοιμᾶται ποὺ 'χει πολλὰ νὰ νοιάζεται, λαοὺς νὰ διαφεντεύει»*, θὰ μᾶς ἔλεγε ὁ ἀρχαῖος ποιητής, ὁ Ὀμηρος. Ὁ ἐκκλησιαστικὸς ἡγέτης μπορεῖ νὰ κοιμᾶται ἥσυχος, ὅταν βλέπει μία νεολαία ἀνήσυχη νὰ ζητάει ἐργασία σὲ ξένες χώρες; Ὅταν βλέπει τοὺς ἔμψυχους ναοὺς νὰ βεβηλώνονται, τὴν ἀρετὴ νὰ κλεύάζεται, τὴν ἀνωμαλία νὰ νομιμοποιεῖται;

ΜΗΝΥΜΑ ΑΓΑΠΗΣ

Τί ἔκαναν οἱ πνευματοκίνητοι Ἀπόστολοι, οἱ θεοφόροι Πατέρες, οἱ ἅγιοι; Ἡ ἀδάμαστη ψυχὴ τους βροντοφωνοῦσε τὸ **«οὐ δυνάμεθα ἡμεῖς ἂ εἶδομεν καὶ ἠκούσαμεν μὴ λαλεῖν»** (Πραξ. δ' 20). Αὐτὸ τὸ μήνυμα ἀντήχησε καὶ στὴν Ἱερὰ Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμο: *«Τὸ μήνυμα ἀγάπης ποὺ ἐκφράζουμε σήμερον ἀπευθύνεται σὲ μία νέα Ἑλλάδα, «μεταμνημονιακὴ», πληγωμένη καὶ κοινωνικὰ ἀσταθὴ. Ἐθνικὰ καὶ γλωσσικὰ ἀπειλουμένη ἀπὸ τάσεις διχόνοιας, προσωπικῶν ἰδιοτελειῶν καὶ γεωπολιτικῶν συμφερόντων. Μία Ἑλλάδα χωρὶς ξεκάθαρη πλοήγηση, χωρὶς ὄραμα, χωρὶς ἐθνικὴ ὁμοψυχία καὶ κατάρτιση ἐνὸς κοινῆς σχεδίου γιὰ βασικοὺς τομεῖς τῆς ζωῆς μας, ὅπως ἡ παιδεία, ἡ υγεία καὶ ἡ ἐξωτερικὴ μας πολιτικὴ. Ἡ πατρίδα μας ταλανίσθηκε ἐπὶ δεκαετίες ἀπὸ μικροπολιτικὲς καὶ πελατειακὲς σχέσεις, ἀπὸ κομματικοὺς μηχανισμούς, ἀποξενωμένους ἀπὸ τὴ σκληρὴ καθημερινότητα τοῦ πολίτη καὶ ἀπὸ τὰ ὄνειρα τῶν νέων μας, ποὺ ἀποτελοῦν τὸ μέλλον καὶ τὴ χρυσὴ ἐλπίδα αὐτοῦ τοῦ τόπου. Πράγματι, ἀποτελεῖ τραγικὴ ἀλήθεια τὸ γεγονὸς ὅτι πάνω ἀπὸ 600.000 νέοι καὶ νέες, ἐξαιτίας τῆς πρωτόγνωρης οἰκονομικῆς κρίσης τῶν τελευταίων ἐτῶν μετανάστευσαν στὸ ἐξωτερικὸ, ἀποδυναμώνοντας σημαντικὰ τὴν πατρίδα μας, Ἄς μὴν κρυβόμαστε ἄλλο, ἀδελφοί μου, πίσω ἀπὸ τὸ δάχτυλό μας. Ἄς εἴμαστε τίμοι μὲ τὸν ἑαυτὸ μας καὶ εἰλικρινεῖς ἀπέναντι στὸν Θεό!»*

«ΝΑΡΚΗ» ΤΟ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟ

Πρῶτο θέμα γιὰ τὸν καθημερινὸ Τύπο ἀποτελεῖ τὸν τελευταῖο καιρὸ τὸ δημογραφικὸ. «Καμπανάκι» ἀπὸ ΔΝΤ καὶ οἴκους ἀξιολόγησης ἀκούγεται συνεχῶς, ἀλλὰ, δυστυχῶς, εἰς ὦτα μὴ ἀκούοντων. Μία ἀπὸ τὶς μεγαλύτερες προκλήσεις ποὺ ἀντιμετωπίζει καὶ ἀναμένεται νὰ ἀντιμετωπίσει ἡ Ἑλλάδα εἶναι ἡ συρρίκνωση τοῦ πληθυσμοῦ, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ἀξανάομενα τὴν ἀκίλλειο πτέρνα τῆς ἀνάπτυξης τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ χρέους. Τὸ Διεθνὲς Νομισματικὸ Ταμεῖο ἔχει ἐπισημάνει ἐδῶ καὶ χρόνια, πῶς τὸ δημογραφικὸ εἶναι ἀπὸ τὰ σημαντικότερα προβλήματα γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ σὲ αὐτὴν τοῦ τῆ θέση ἔχει βασίσει τόσο τὶς προβλέψεις του γιὰ τὴν ἀνάπτυξη ὅσο καὶ τὶς πιέσεις του γιὰ τὶς περικοπὲς στὶς συντάξεις. Πλεῖστοι ὅσοι τονίζουν τὶς ἀρνητικὲς ἐπιπτώσεις ἀπὸ τὴ μείωση τοῦ πληθυσμοῦ, καθὼς καὶ ἀπὸ τὴν μετανάστευση τῶν ταλαντούχων νέων μας στὸ ἐξωτερικὸ. Ἀκόμα τὸ ΔΝΤ στὴν ἔκθεσή του γιὰ τὴν παγκόσμια οἰκονομία ἐπισημαίνει πῶς ἡ ὑπογεννητικότητα στὴν Ἑλλάδα ἔχει ὀξυνθεῖ καὶ ὁ δείκτης γονιμότητας, τοῦ ἀριθμοῦ τῶν παιδιῶν ποὺ γεννᾷ κάθε γυναίκα, ἔχει πέσει στὸ 1,3 ἀπὸ 1,5 τὴν περίοδο τῆς κρίσης. Ὅλα αὐτὰ θὰ ἔπρεπε πρὸ πολλοῦ νὰ μᾶς εἶχαν δραστηριοποιήσει, ὥστε νὰ καταστρώσουμε μιὰ ὀλοκληρωμένη δημογραφικὴ πολιτικὴ. Καὶ δυστυχῶς τὸ Κράτος στὸν πανικὸ τῶν μέτρων, ποὺ πλήττουν τὶς ἀσθενέστερες τάξεις, δὲν ἐφείσθη οὔτε τῶν πολυτέκνων.

ΠΤΥΧΙΑ...ΔΙΑΒΑΤΗΡΙΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Παλαιότερο δημοσίευμα ἀλλὰ μὲ διαρκῆ ἐπικαιρότητα: *«Τὰ πτυχία ποὺ δίνουν τὰ ἑλληνικὰ Πανεπιστήμια εἶναι διαβατήρια πρὸς τὴν ἀνεργία. Ἡ διαπίστωση αὐτὴ δίνει τὸ μέτρο τῆς κρίσεως ποὺ σοβεῖ στὴν Ἀνώτατη Παιδεία»*. Τὸ ἴδιο τονίζει πρόσφατα σὲ ἐκτενῆ ἔρευνα καὶ ἡ «Καθημερινὴ» 28.9.2018: *«Πτυχιούχοι χωρὶς δεξιότητες. Ἡ Ἑλλάδα οὐραγὸς στὴν Εὐρώπη, στὴ διασύνδεση ἐκπαίδευσης μὲ τὴν ἀγορὰ ἐργασίας. Φορτώνονται μὲ πτυχία γιὰ νὰ ἔχουν ἓνα δυνατὸ βιογραφικὸ γιὰ τὴν ἰδιαίτερα ἀνταγωνιστικὴ ἀγορὰ ἐργασίας. Παρ' ὅλα αὐτὰ οἱ Ἕλληνες δὲν ἀποκτοῦν τὶς ἀπαραίτητες δεξιότητες γιὰ νὰ ἀνταποκριθοῦν στὶς ἀνάγκες μιᾶς θέσης. Μάλιστα ἡ πληθώρα τῶν πτυχιούχων δημιουργεῖ στρεβλώσεις, καθὼς οἱ νέοι δὲν καταφέρνουν νὰ βροῦν δουλειὰ ἀνάλογη τῶν ἀκαδημαϊκῶν τους προσόντων.»* Τὸ πρόβλημα τῆς παιδείας πάλι στὴν ἐπικαιρότητα. Μάλιστα ἡ ἀπουσία τῶν ἀρίστων ἓνα ἀπὸ τὰ ἀνησυχητικὰ φαινόμενα. Δὲν μᾶς ξαφνιάζει τὸ γεγονός. Οἱ σοβαρὲς φωνές γιὰ τὴν ἀναβάθμιση τῆς παιδείας ἤκουσαν εἰς ὦτα μὴ ἀκούοντων. Ἡ ἀδυναμία μεγάλου μέρους διδασκόντων νὰ συμβάλλουν στὸν ἐκσυγχρονισμὸ τῆς παιδείας ἦταν φανερὴ. Καὶ αὐτὸ ἦταν τὸ τραγικόν. Ὅταν γιὰ χρόνια φοιτοῦσαν στὰ Πανεπιστήμια φοιτητὲς μὲ βαθμὸ ἐπίδοσης κάτω ἀπὸ τὸ 10, ὅταν ἡ πολιτεία θέσπιζε εὐεργητικοὺς νόμους, ὥστε νὰ θριαμβεύει ἡ ἥσων προσπάθεια καὶ τόσα ἄλλα, τί ἄλλο μπορούσαμε νὰ περιμένουμε;

